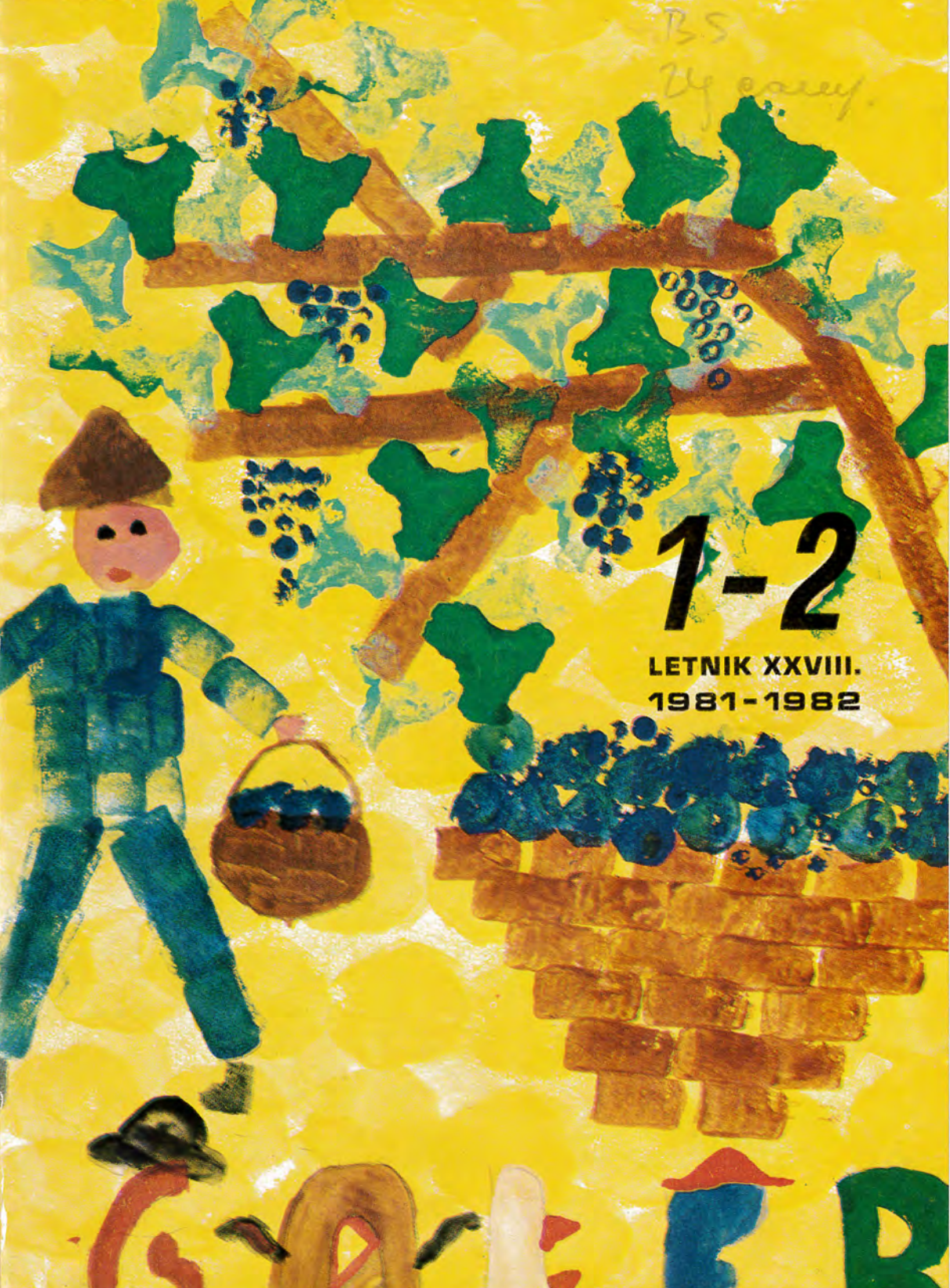

BS
By Carey

1-2

LETNIK XXVIII.
1981-1982

Trst SKL

12660/1981/82

019831490

COBISS •

LETNIK XXVIII. - 1981-82 SEPTEMBER - OKTOBER 1981 ŠTEVILKA 1-2

VSEBINA

Meta Rainer: Vseznalci in abeceda . . .	1	Vojan T. Arhar: Pismo z morja	29
Josip Jesih: Matjažkova čudežna ura . . .	2	Iz naših šol: Dušan Kalc: 190 let kati-	
Vojna T. Arhar: Jesensko veselje	3	narske šole	30
Tone Pavček: Nekaj o branju	4	Lojze Abram: Veselo slovo od osno-	
Neža Maurer: Šola za vse	4	vne šole	31
Neža Maurer: Tanko, belo svečko sem		Ludovika Kalan: Pogovor	32
prizgal	5	Kajetan Kovič: Kaj je še fantu treba . . .	33
Črtomir Šinkovec: Opica in vino	6	Šport: Mario Šušteršič: Plavalno slavje	
Daniilo Gorinšek: Kdo je to?	8	v Splitu	34
Vlado Firm: Pisane trate	9	Maja Klun: Kako narediš slikanico . . .	36
Marij Čuk: Fran Levstik, 150. obletnica		Meta Rainer: Štorklje	37
rojstva	10	Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Za	
Fran Levstik: Kadar otrok gleda luno in		jesenske dni	38
zvezde	11	Šolarji pišejo	39
L. A.: Angelo Cerkvenik	12	Daniilo Gorinšek: Dobro jutro	40
Angelo Cerkvenik: Ali je bil Sosič res		Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Matiček	
nepoboljšljiv zanesenjak?	13	je zbolel	42
Vojan T. Arhar: Ob dnevu mrtvih	16	Stana Vinšek: Mravlja	44
Daniilo Gorinšek: Jumbo	17	Urednikova beležnica	46
Miroslava Leban: Cika se pase	18	Za bistre glave	47
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak:		Za spretne roke: Vera Poljšak: Jesen	
Kuk Babau	20	. . . . . 3. stran platnic	
Dežniki	21		
Vojan T. Arhar: Abeceda	22	Ilustracije za to številko Galeba so naredili:	
Tone Batagelj: Leni kos	23	Marjanca Jemec Božič (str. 8, 22, 24); Ma-	
Vojan T. Arhar: Učenec	24	rjeta Cvetko (str. 1, 9, 16, 28, 33, 40); Eva	
Vojan T. Arhar: Zvezek	24	Fornazarič (str. 2); Leon Koporc (str. 5,	
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak: Okra-		15); Božo Kos (str. 7, 24, 29, 36); Jasna	
sne buče	25	Merku (str. 44); Jelka Reichman (str. 3,	
Zanimivosti: Lojze Abram: Rubikova		19, 37); Bine Rogelj (str. 4, 17, 28); Magda	
kocka	26	Tavčar (str. 4, 20, 21, 25, 32).	
Ali veš, da...	27		
Vojan T. Arhar: Učeni medo	28	Naslovna stran: Marina Milkovič, 1. č r. SŠ	
Daniilo Gorinšek: Sraka	28	»Srečko Kosovel« — Opčine.	

Meta Rainer

Ilustr.: Marjeta Cvetko

VSEZNALCI
SO ZNALI PRAV VSE,
SAMO ABECEDA
ŠE NE;
ZATO SO NA SEJI
SKLENILI,
DA BRATI SE BODO
UČILI.
VENDAR PA
TA PAMETNA REČ
BILA NEKATERIM
NI VŠEČ,
ČEŠ DA JE ČRK
PREOBILO,
NAJ DELO BI SE
RAZDELILO.
IN ZBRALI SO MŌŽ
DVAJSETPET,
IN KO SO BILI
VSI NARÉD,
ZAPOMNIL SI VSAK
JE POŠTENO
OD ČRK V ABECEDI
LE ENO!
VSE ČRKE SO ZNALI
ČEZ NOČ
IN BRALI SO:
V SLOGI
JE MOČ!

Vseznalci in abeceda

Mesečnik (10 števil) — Izdaja: Zaležništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 795873, 794672 — Tiska: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 1.000 lir, dvojna: 1.500 lir, naročnina: 7.500 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod štev. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

Matjažkova čudežna ura

Dobro delo botra Vetra

Matjažek sicer še ni hodil v šolo, vendar pa je že imel svojo sobico.

V prostoru, kjer je imel posteljo, knjižno polico in pravo pravcato delovno mizo, je fante preživel kar precej prijetnih uric. Najraje se je igral z veliko plišasto žirafa ali pa si ogledoval pestre barvne slikanice. Še posebno všeč so mu bile takšne z vesoljskimi motivi.

Nekega nedeljskega dne pa je sklenil Matjažkov očka, da bo popravil podstrešje. Seveda mu popraviljanje ne bi šlo tako hito od rok, če se ne bi pridružil tudi mali vsiljivček, ki je med velikim kupom stare šare opazil starinsko žepno uro. Ročno jo je ocedil prahu in jo pokazal očetu.

»Kar obdrži jo!« je dejal družinski poglavar. »Saj si jo gotovo želiš!«

Matjažek je presrečen zaukal in odnesel veliko odkritje v svojo sobo. Položil jo je na mizo, tedaj pa se je ura oglasila s piskajočim glaskom. »Lepo, lepo, da si me spravil z mračnega podstrešja. Povem ti, kmalu bi umrla od dolgega časa!«

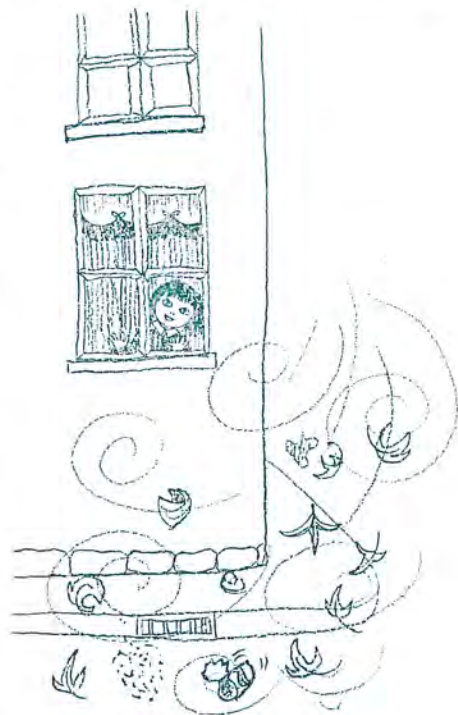
»Oho,« je glasno pomislil Matjažek, »ura, ki govori. Imenitno!«

»Da, da,« se je pohvalila ura, »ne samo, da znam govoriti, celo najbolj skrito željo ti lahko izpolnim.« Nato pa je polglasno, bolj zase kot

za malega sogovornika, dodala: »Dandanes mislijo, da smo stare reči že za v smeti, pa se hudo motijo!«

Matjažku so radostno zažarele očke. »Torej si lahko zaželim karkoli!«

»Seveda!« je pokimala ura. »Ko se boš odpravil spat, se me samo rahlo dotakni ter tiho povej svojo

željo. Opolnoči ti jo bom že izpolnila!«

In res, Matjažku se je tokrat po večerji kar nekam mudilo spat. Zleknil se je v posteljo, se dotaknil ure ter zašepetal: »Že dolgo si želim, da bi se lahko pogovoril z vetrom!«

Ura tokrat ni odgovorila. Natanko opolnoči pa se je Matjažek znašel pred bradatim botrom Vetrom.

»Veseli me, da si me obiskal.« je šumno dejal boter Veter. »Gotovo pa se nisi odločil za obisk kar tako, brez vzroka!«

»Res je,« je pogumno začel Matjažek, »naša ulica je zadnje čase tako nasmetena, da pločnika skoraj

ne ločimo od ceste. Dobrodušni stari cestar, ki je običajno skrbel za čistočo, je menda močno zbolel in...«

»Že vem, že vem, kaj bi rad!« je boter Veter bistroumno uganil Matjaževo skrito željo. »Naj bi jaz malo popihal po vaši ulici. No, to ti pa že obljubim!«

Naslednje jutro se je Matjažek zbudil precej pred žepno uro. Tako je vsaj sodil, ker je čudodelka vztrajno molčala. Po prstih je stopil k oknu in pogledal skozenj na ulico. Ves radosten je opazil, da je boter Veter držal besedo, saj je bila ulica spet čista kot takrat, ko jo je pometal še dobrodušni stari cestar.

(Dalje)

Vojan Tihomir Arhar

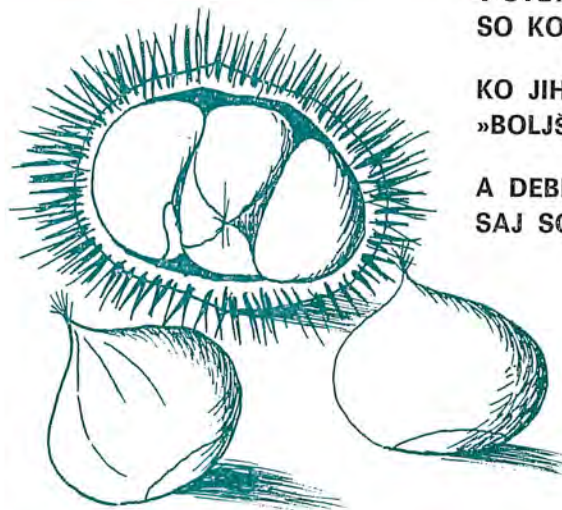
Ilustr.: Jelka Reichman

Jesensko veselje

V SVETLEM GOZDU RDEČERJAVI
SO KOSTANJI; TI SO PRAVI.

KO JIH SKUHAŠ ALI SPEČEŠ,
»BOLJŠI SO KOT KRUH«, POREČEŠ.

A DEBELE JEŠ NAJRAJŠI,
SAJ SO TEŽJI IN ŠE — SLAJŠI!

NEKAJ O BRANJU

Brati pomeni početi podvige,
Brati je možno marsikaj:
grozdje in fige in knjige
in med brati še kaj.

Brati je sploh enostavno.
Črke hrustaš kot zalogaj.
Težje pa je, a tudi bolj slavno,
brati pravilno in hitro nazaj.

A nazaj se daleč ne pride.
Zato berimo lepo naprej
in preberimo še trate in hribe
pa sonce in svet in srečo brez mej!

Neža Maurer
Ilustr.: Bine Rogelj

KU-KU

Šola za vse

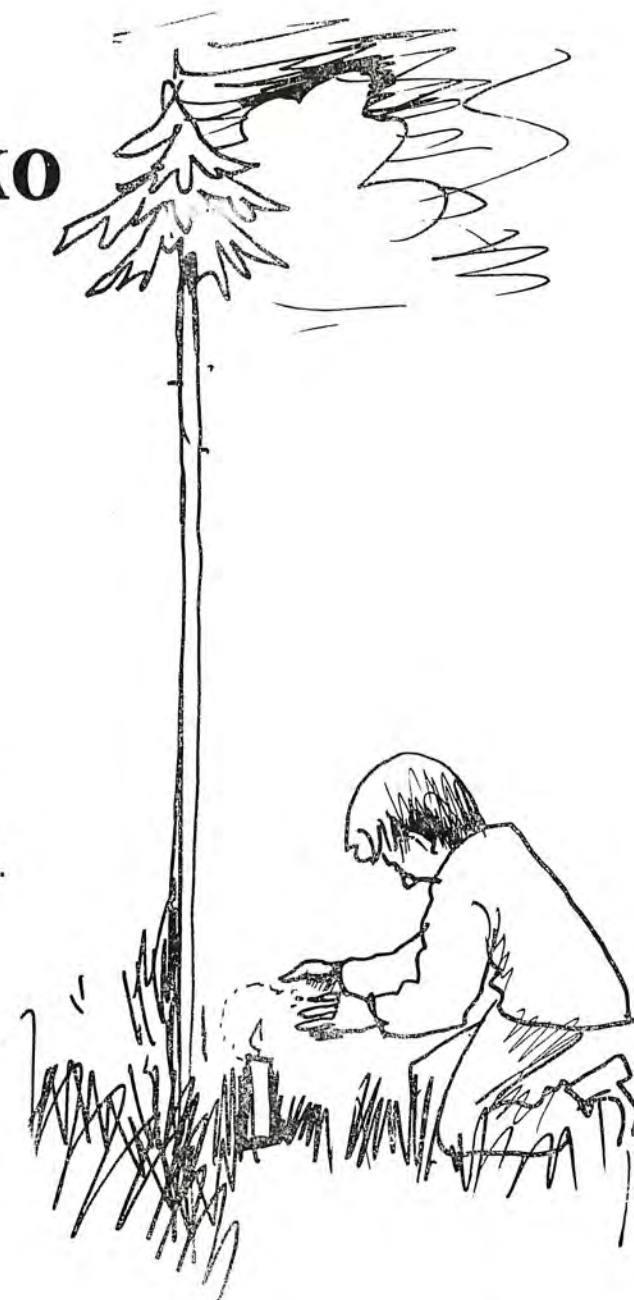
Kukavica
je danes prvič v šolo šla.

Tam so jo vprašali:
Ime! Priimek?
— Ku — ku.
Od kod si doma?

Kukavica je glavo nagnila
in razširila krila.
Že skozi okno leti.
Nič več nazaj je ni...

Tanko, belo svečko sem prižgal

Tanko, belo svečko
sem prižgal pod vitko smreko.
Saj ne vem —
morda nihče ni tukaj padel...
Naj gori —
za vse, ki so pomrli
v boju, v taboriščih in na begu,
ko bili so komaj mojih let.
Naj gori —
za vse, ki nihče groba jim ne ve
in so z življenjem izgubili še ime.
Naj gori
še zame in za vse,
ki zdaj živimo mladi
in nič ne mislimo na to,
da lahko je čas,
ko kdo v hipu — kakor svečo —
upihne ti življenje.
Naj gori
moja tanka, bela svečka
v brezvetrju pod vitko smreko
v ljubeč spomin
in v srečo naših mladih dni.

OPICA IN VINO

(Po japonski pravljici)

Pod goro Fudžijama je živel prebrisani lovec Nagajoši. Ob robu gozda je imel lepo leseno hišico in vsak dan je hodil na lov. Imel je srečo: z lova je prinašal polno bisago divjačine, zelo pa si je želel ujeti živo opico.

»Jo že imam!« je iztuhtal zvito nakano, vzela veliko skledo, jo napolnil z riževim vinom ter jo postavil pod drevo kraj gozda. Tam je namreč večkrat videval opice; igrale so se in uganjale svoje norčije.

Opica pa, ki je čepela na veji drevesa, je vse to videla in si dejala: »Ne, ne boš me ukanil, zviti lovec, ne, ne boš me!«

Premeteno je še pomežiknila za odhajajočim lovcom in previdno splezala z drevesa. Ogledati si je hotela, kaj je prismsuknjeni Nagajoši nalil v skledo.

Iz sklede pa je čudovito dišalo in tekočina se je sama od sebe ponujala: pij me! Opica se je na vso moč oblizovala in cmokala z jezikom, vendar je pametno zamodrovala:

»Nagajoši je človek, a ljudje so hudobni in zviti. Hoče, naj pijem. Niti pokusila ne bom vina, kaj šele da bi se opijanila, kakor se opijanijo ljudje. Ne, ne bom ga, niti kapljice ga ne bom pokusila!«

Toda tekočina v skledi je bila zares čudovita, dišala je in vabila, da

se niti pametna opica ne bi mogla zadržati, da bi ne obliznila vsaj rob sklede. Obliznila je, srknila nekaj kapljic, se ozirala za lovcom, kajti strah pred njim jo je plašil, zato je oprezaje splezala spet na drevo. Že se je premislila in osladkana od vina je spet smuknila k skledi, odkoder je tako neznansko lepo dišalo.

»I, kaj pa more škoditi,« je brundala sama s seboj, »kaj mi more škoditi, če se vina dotaknem samo z jezikom, če ga srknem samo z jezikom, da potolažim najhujšo žejo, en sam majhen požirek, eno samo kapljico. Ne, ne more me opijaniti, glava me ne bo bolela. Le popiti ga ne smem niti kapljice preveč! To bi bilo grdo in nespodobno.«

Vino iz sklede pa je vse bolj dišalo. Opičin gobček se je nehote kar sam od sebe približal skledi in srknil nekaj kapljic. Kako se prileže, kako pogreje po grlu daleč tja do žejnega želodca!

»Hi-hi!« se zdajci zasmije opica in ne ve, kaj bi storila od veselja. Nikoli v življenju se še ni tako izredno prijetno počutila. Grelo jo je po vsem životu, da bi od ugodja kar zaplesala okoli sklede. Mislila je same lepe misli in zapeti si je hotela najlepšo pesem, tisto, ki se je bila naučila še v mladih letih. Skratka: bilo je lepo kot na pravi vese-

lici. Spet in spet se je vračala k skledi in srebala požirek za požirkom. To je trajalo toliko časa, da se je še komaj skobacala na noge in sklenila:

»Nič več ne pokusim tegale vina; nič več, da veš, lovec Nagajoši.«

Vendar si je, kakor da ni nič takšnega, privoščila še požirek in počasi splezala na vejo, kjer se je petelinila in bahala:

»Nič nisem pijana, nak, tako neumnica pa nisem! O, ljudje se ga napijejo, da ne morejo niti hoditi, kaj takega pa se za opice ne spodobi. Opice smo bolj modre in pametne.«

Že trenutek zatem jo je prešla ne navadna igrivost. Utrgala si je list in ga trgala na drobne kosce, se čohala in brundala, kakor da se ji sanja. Skleda pa je bila skoraj še polna; vino ni bilo ne prešibko ne premočno, kakor nalašč za žejo. Zdaj se opica nič več ni bala lovca Nagajošija, zahotelo se ji je družbe, tisoč opic, da bi se z njimi igrala ali pa

tepla. V tej veliki želji po veseljačenju je spet zlezla na tla in, ne da bi oprezovala, skočila k skledi. Pila je in si govorila:

»To smo zares močne me opice. Pijem in pijem, pa nisem pijana; niti glava me ne boli, le čudno vesel in lep je danes ves svet.«

Njen gobček pa se je spet približal skledi; malo je posrkala, malo posrebala — kdo pa ne bi pil, če je žejen. Sicer pa, koliko ga je popila, ni vredno besede: samo požirek in nekaj kapljic. Toliko ga še čisto navaden vrabec lahko popije.

In glej, v skledi je ostalo le za požirek vina. Opica se je obliznila in rekla:

»Ta kapljica, ki je še ostala v skledi, mi ne more koristiti in ne škoditi. Premalo ga ni in preveč ga ni.«

Slastno je nagnila skledo, da je bila čisto prazna, glava pa težka in čudna. Hotela je vstati, toda pred

KDO JE TO?

Pozno dozori na njivah
vsa dišeča ajda,
vsa pod grozdom zdaj šibi se
prenektera brajda...

V hosti iz ježic pokuka
kostanj že rjavi,
sivkast pajčolan se vleče —
megla po dobravi...

Listje kot da kdo poslikal
nekaj je zeleno,
nekaj rjavo, nekaj rdeče,
nekaj pa rumeno...

Zrelih sliv na tla pomeče
polno vse vejevje,
sonce včasih z neba lije,
včasih pa deževje...

Brala je Jesen to pesem,
ni premišljevala,
rekla je: »Sevé — to jaz sem,
koj sem se spoznala!«

oči sta ji zaplesala skleda in drevje. Zdajci jo je čudno spreletelo. Ne, lovec Nagajoši je ne sme dobiti v pesti. Spet se je skobacala na noge, se majala do drevesa, skušala splezati v krošnjo, toda komaj se je dvignila s tal, že je štrbunknila na tla in obležala. Ne, ni padla, le nerodno se ji je spotaknilo. Še je imela toliko moči, da si je skledo položila pod glavo, se stegnila in zasmrčala.

Medtem se je vrnil lovec Nagajoši. Pijano opico je zeval, jo naložil na ramo in odnesel. Prebudila se je šele v železni kletki. Strašno jo je

bolela glava, v ustih je imela slast po grenkobi, želodec pa tak, kot da se ji bo zdaj zdaj obrnil.

Le stežka se je domislila, kako je zašla v železno kletko. S topimi in od solz zalitimi očmi se je ozirala okrog ter se jezila sama nase, da je bila tako nespametna, da se je pustila ukaniti človeku. Sicer so opice modre in pametne, le tega ne vedo, kakor mnogi ljudje, da, kdor pokusi vino, ga tudi pije in, kdor ga pije, se ga tudi napije. Kdor pa se ga mnogo-krat napije, je pijanec, ki se spreobrne le tedaj, kadar se v jamo zvrne.

Pisane trate

Kot bi dahnil vanje snop mehkih barv, so se v jesenskem vetru obarvale gorske trate. Tu rdeče, tam modro in zopet rumeno, kdo bi vedel naštetih pestro paleto jesenskega cvetja. Tam se je v gorskem vetru majal svišč s svojimi velikimi modrimi cvetovi, onstran praproti pa se je razgledoval skoro vijoličast, zvedavi šetraj. Kot baletka se je v vetru zvijala zvončnica, nemirna in drhteča. Med praprotjo se je bohotil gorski regrat in svojo košato rumeno glavico obračal k danes nekam čemerni stari praproti.

»Pisane trate, cvetje v gorah, hm, je že res, da je to pravcata paša za oči,« je sama sebi prišepetavala stari kava praprot. »Takole pravim, cvetne sestrice, stara sem, stara in zelenkasta praprot. Nimam cvetov in nič ne dišim, a sem zadovoljna. Stara sem, star je moj rod in trdoživ. Bolj nas pulijo, bolj rastemo. Ve pa ste nežne, dišeče, prežlahtne, sestrice! V hudi nevarnosti ste! Če se vas bodo mladež in nespametni hribolazci še tako vneto lotevali in trgali, da bi se v dolini postavljali z vami, bom kmalu le jaz samevala po gorah. Stara praprot, ki jo je njega dni pohodil prezajetni gornik, mi je pripovedovala, da so v davnih časih 'imenitniki' ukazali iztrebljati pra-

prot in varovati vas, žlahtno cvetje gora. Da, da, tako je bilo njega dni,« je modrovala stara praprot. »Svet se obrača, ljudje spremene in potrgajo vse, kar jim pride pod roko. Vedno manj vas je, pisane sestrice, le jaz vas bom preživela!«

Pisano gorsko cvetje je podrhtavalo v vetru, sklanjalo glavice in molčalo. Nad njim so zaplesale še zadnje zapoznele čebele. Stara praprot je imela prav. Kdo ve, kaj bo prinesel gorskemu cvetju jutrišnji dan!

Konec septembra letos smo se Slovenci spomnili rojstva velikega pesnika in pisatelja, novinarja, kritika in politika Frana Levstika. Takrat je minilo točno 150 let, odkar so malega dojenčka nesli iz rojstne vasi Retje v Velike Lašče h krstu in takrat se je začela življenjska pot moža, ki se je za vedno vpisal v slovensko zgodovino in književnost, saj je iz sončne Dolenjske prinesel veliko novega, s čimer je močno označil tudi poznejši čas.

Levstikova življenjska pot ni bila lahka. Bil je preveč ponosen in premočrten človek, da bi lahko odstopal od svojih idealov, od pravice, resnice in svobode. Zato niti ni nikoli dosegel osebnega uspeha, saj ga je duhovščina preganjala, da ni mogel opraviti niti velike mature, pozneje pa so proti njemu delovali tisti, ki so imeli na Slovenskem oblast. Kljub temu pa Levstik ni omagal, vedno in povsod je znal ustvariti nekaj novega, vedno si je prizadeval za koristi slovenskega naroda.

Fran Levstik je pisal in delal na vseh področjih. Spomnimo se le, da je bilo tudi tajnik Slavjanske čitalnice v Trstu, pa urednik časopisa Naprej, prizadeval si je za slovenski slovar, itd. Kdo ne pozna njegovih znamenitih spisov Od Litije do Čateža, Napake slovenskega pisanja, pa pesmi in seveda Martina Krpana, ki ga prav vsi, še posebej pa otroci zelo cenijo. Martin Krpan je velikokrat otrokom prvo branje in se navdušujejo nad slovenskim hrustom, ki je tovoril sol iz naših krajih in prišel pomagat na Dunaj samemu cesarju. Res lepa zgodba, o kateri bomo še in še slišali, pa tudi gledali, saj bo prav letos naše gledališče uprizorilo to delo.

Res je, Levstik je veliko svojih energij posvetil mladini. Tako je pi-

Marij Čuk

150. OBLETNICA ROJSTVA

Fran Levstik

sal krajše pravljice, basni in pripovedke, pa tudi pesmice, ki so vedno priljubljene, prav tako kot je priljubljen Ciciban Otona Župančiča. Levstikova Pedenjčlovek in Najdihojca sta prav taka kot Ciciban, prav tako hudomušna in srborita. Pa tudi ostale Levstikove pesmice so zelo duhovite, kot na primer tista o Kolini:

Mi smo davi muho klali,
in koline vam poslali,
z mesom tudi klobasic:
nekaj lepih krvavic,
tri mesene,
tri prténe.
Vina v reki si kupite,
z njim kolino poplaknite.

Tak je bil Levstik in še marsikaj bi se dalo o njem povedati. Vendar je sedaj najbolj pomembno predvsem to, da Levstikova dela beremo in jih spoznavamo, in tako bomo tudi mi na najlepši način proslavili 150-letnico rojstva velikega Slovenca.

Fran Levstik

KADAR OTROK GLEDA LUNO IN ZVEZDE

MOJ GLAVÁČEK,
KOPITLÁČEK
GLEDA V NEBO, DLAN IZTÉZA,
POD OBLAKE S PRSTOM SEZA,
S PRSTOM SEZA IN SE SMEJE,
LUNO VIDI, ZVEZDE ŠTEJE.
LEPO ZVEZDO RAD BI TIPAL,
V LICE RAD BI LUNO ŠČIPAL.
SKRIJE LUNA TOLSTO LICE,
TOLSTO LICE ZA MEGLICE;
SKOČI ZVEZDA NA NOGÉ,
A PO NÓGAH NA STEZÉ!
BRCA DETE SE ZA NJO,
RÓKO NESE PRED SEBO:
TEČE ZVEZDA IN BEŽI,
TEČE DETE IN LOVI.
TAM JE BELA RIMSKA CESTA,
ZLATA KOLA, ZLATA PESTA,
A KONJÍČI
SREBRNÍČI
IN VOZNIKI
MEDEN KI —
ZVEZDA SE JE UTRNILA,
POT K ZEMLJICI OBRNILA;
KADAR JE NA ZEMLJO PALA,
PO STEZICI KORACALA,
DETE NAGLO JE PRED NJO,
DA NASTAVI NJEJ NOGO.
ZVEZDA BELA SE SPOTAKNE,
DETE NAGLO DLAN PRIMAKNE,
ZGRABI, PRIME JO ZA LASE
IN POTEKNE ZVEZDO NASE.
DETE NIMA ŠE ŽEPOV,
NESE V KOŠI JO DOMOV,
DENE V HIŠI NA POL'CO,
NA POLICO, NA DEŠČICO,
DA K VEČERJI ZVEZDA SVETI
SREDI ZIME IN POLETI.

Letos junija je tiho sklenil svojo dolgo, nelahko življenjsko pot Angelo Cerkvnik, priznan mladinski pisatelj, ki je s svojo preprosto, tenkočutno literarno ustvarjalnostjo osvojil nešteto mladih src širom Slovenije in tujine.

Angelo Cerkvnik se je rodil 29. avgusta 1894 v Pazinu sredi Istre. Prvo učenost je začel spoznavati v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Šolanje je nadaljeval v Trstu in potem v Pazinu, kjer je moral, takoj po opravljeni maturi, obleči vojaško suknjo. V vojni vihri je romal od fronte do fronte in bil tudi ranjen. Po vojni so ga razmere prisilile, da se je zaposlil pri železnici. Najdemo ga v Ljubljani, v Trbovljah in v začetku druge svetovne vojne v Beogradu. Po osvoboditvi je prišel v Ljubljano, kjer je, kot upokojenec, nadaljeval s pisateljevanjem za mladino do svojih poslednjih dni.

V svojem razgibanem življenju, ki ni bilo z rožicami postlano, se je Cerkvnik, kot pozoren opazovalec človekove narave in zlasti človekovih prijateljev — živali, posvetil pisateljevanju in iz svojih izkustev črpal snov za svoje pripovedi. Najbolj znana je njegova mladinska povest »Ovčar Runo«, zgodba psa, ki je prehodil ogromne razdalje, da je spet prišel do svojega gospodarja. Pripoved je doživela preko deset ponatisov in so jo prevedli v razne evropske jezike. Ovčar Runo je tako osvojil slovensko mladost, da so Cerkvniku zaslužno podelili priznanje in njegovo povest proglasili za »zlato knjigo«.

Cerkvnikovo literarno delo je zelo obsežno in večinoma raztreseno po raznih revijah, tudi ameriških. Največ njegovih povesti in krajših spisov je v vseh letih izhajanja objavil prav Galeb, kateremu je bil Cerkvnik vedno zvest sodelavec. Zadnjo njegovo daljšo povest o šarplaninskem ovčarju Šaru je Galeb objavil pred tremi leti.

Z Angelom Cerkvnikom je Galeb izgubil enega svojih najbolj plodovitih in zvestih sodelavcev. Cerkvnik je s svojim preprostim opisovanjem resnično doživetih dogodkov v naših krajih znal osvojiti več rodov Galebovih bralcev. Še vsakokrat, ko sem ga obiskal v Ljubljani, se je podrobno zanimal za razmere pri nas in je vedno imel pripravljen kak spis ali kako zgodbo za Galebove bralce.

Angela Cerkvnika ni več. Ostalo je njegovo obsežno, mladini posvečeno literarno delo. Najbolje ga bo Galeb ohranil v trajnem spominu z objavo tistih njegovih pripovedk in zgodb, ki jih je do svojih zadnjih dni pisal prav za mladino v slovenskem zamejstvu.

L. A.

Ali je bil Sosič res nepoboljšljiv zanesenjak?

Nekje med Miljami in Škednjem se je na položnem pobočju razprostirala razsežna mandrija z večjim, lepo vzdrževanim vinogradom in z lično pritličnico, ki je stala na vrhu vzpetine. Z verande se je lepo videl Miljski zaliv. Nad vinogradom je prav do vrha pobočja segal obsežen pašnik.

Mandrijar, že več let upokojeni gradbeni inženir Maks Sosič, ki je konec prve tretjine tega stoletja poddedoval mandrijo po svojih starših, je po upokojitvi prebival z ženo na mandriji. Njegovi predniki niso vzdrževali pašnika; tam so bile prej njive, na katerih je imenitno uspevala vsakovrstna zelenjava, ki je šla na tržaškem trgu dobro v denar. Sosič se ni ukvarjal z gojenjem zelenjave. Vse njivice, razen manjšega vrtička, je dal preorati in posejati s travo. Vsi inženirjevi sosedi in prijatelji so dobro vedeli, zakaj je bila mandrijarju ljubša lepa zelena trava kot zelenjava, vedeli so in se pomilovalno posmihali. Pašnik je potreboval za starega žrebca, »upokojenega«, na pol slepega in škrbastega lipicanca.

Sosič se po navadi ni razburjal, bil je tih, miren, prijeten družabnik, vz-

kipel pa je, če je kdo skušal omalovaževati ali celo zasmehovati njegovo nevsakdanjo ljubezen do ostarele lipicanca Drena, ki se je pasel in se svobodno, brez uzde, sprehal po zeleni livadi, po vinogradu in okrog hiše. Konj je rad postaval pred verando in delal družbo inženirju in njegovi ženi, ko sta zajtrkovala ali malicala in se pomenkovala o davnih časih, o otrocih, ki so se razkropili po svetu in so na svete čase s svojimi družinami prihajali na obisk. Dren je poslušal njune pogovore, strigel je z uhlji, da bi mu ne ušla kakšna njuna beseda...

»Da, pa naj bo upokojen konj! Zakaj bi tudi on ne užival sadov dolgoletnega, neredko prenapornega dela?!« je Sosič sem ter tja malce razdraženo ugovarjal sosedom in prijateljem, ki niso mogli razumeti njegovega »nerazumnega« ravnanja. »Njegova lepa jesen je najmanj, kar mu morem in moram vrniti za njegovo zvestobo, požrtvovalnost, za življenje, ki mi ga je rešil.«

»Maks, Maks,« mu je oporekal prijatelj, upokojeni učitelj Makarovič, »kaj ima Dren od takega življenja? Ali ne opažaš, da je neznansko otožen? Poglej samo njegove prežalost-

ne oči! Saj se ne more več pasti s tistimi tremi, štirimi zobnimi škrbinami, saj ne more več drobiti ovs! Pa sploh, ali konj more, dojeti pojem hvaležnosti?»

»Nino,« je Sošič zavrnil prijatelja, »naj ti odgovorim z vprašanjem, ali more človek, ali bo sploh kdaj mogel spoznati, kako konj, pes, da, celo čebela ali mravlja umstveno dojema, kakšne stiske tarejo te in druge živali? Zdi se mi, da je človek vse preveč prevzet, da si vse preveč domišlja na svojo bistrumnost in vsevednost! Dren ima res samo še tri ali štiri zobne škrbine, pa vseeno pomuli kakšno travico, oves, debelo zmlato zmes, posladkano in razmočemo z mlekom, pa použije z neverjetnim tekom. To bi moral videti, Nino! In videti bi moral še, kako se zna uboga konjska para zahvaliti! Kako se prižme z gobčkom k mojemu licu!«

Nino je moral potem znova, kdo ve kolikič, poslušati Maksovo zgodbo, ki pa ji ni mogel prav verjeti.

»Ko smo dokončavali bohinjski železniški predor, sem delal na sektorju pri Podbrdu. Neko soboto popoldne sem jezdil na Drenu od našega delovodstva nazaj k našemu sektorju s precéjšnjo vsoto denarja. Bila je pač sobota — plačilni dan za delavce. Jahal sem, že utrujen, zasanjano skozi gosto hosto po slabo shojeni stezi. Bil sem zamišljen, hodili so mi po glavi žena in otroci, ki so tedaj živeli na tej mandriji. Dren pa je, zdelo se mi je, nekam brezbrizno drobencjal tjavdan. Mračilo se je že, hosto je objemala grozljiva tišina... Zdajci se je Dren rahlo vzpel, zastrigel z uhlji, komaj zaznavno zaprhal... Očitno me je opozoril na neko nevarnost. Iztrgal me je iz zasanjane zamišljenosti. Pozorno sem prisluhnil, zapičil oči v temno grmo-

vje... Tedajci je skočil izza široko razraščene grma, kakor da ga je strelovito izrigala zemlja, krepak, bradat možakar, pravi hrust, naperil vame pištolo in zagrmel:

»Denar ali...«

Možakar ni utegnil stavka dokončati.

Dren se je bliskovito visoko vzpel, dvignil prednji nogi. Za las je manjkalo, da nisem zletel iz sedla. Komaj komaj sem sem se obdržal na konju, z obema rokama sem se krčevito oprijel njegove goste grive. Vse se je zgodilo v pičli sekundi. Dren je z levo nogo, natančneje povedano: z dobro merjenim udarcem levega prednjega kopita silovito tresnil po desni rami črnega, skuštrane ga bradača, da mu je pištola odletela v grm. Ropar je, kakor da je udarila vanj strela, treščil vznak. Prestrašil sem se, da ga je Dren mahnil po glavi in ubil. Pozneje se je pokazalo, da mu je le zdrobil desno ključnico in pošteno razmesaril vso ramo. Razbojnik se je le onesvestil. Naglo sem razjahal. Kaj naj napravim z ranjencem? sem se vprašal. Z nama naj gre! sem sklenil. Naj lepo stopa pred žrebce. Pištolo, ki je bila odletela pod grm, sem pobral. Nato smo spešili proti našemu gradbenemu delovišču. Če je možakar skušal zaviti na levo ali desno in morebiti zbežati, je Dren poskočil in ga ne kdove kako ljubeznivo z gobcem sunil v hrbet, pokazal bele zobe in jezno zaprhal. Prišedši na delovišče, sem telefoniral na jeseniško orožniško postajo, povedal, da sem ujel roparja, in jih zaprosil, naj pridejo kar najhitreje ponj. Pozno ponoči sta prišla dva orožnika in ga odpeljala. Čez nekaj dni sem zvedel, da sva ujela Lipeta Čaruna, nevarnega tatu, roparja in celó morilca, ki je nekaj let strahoval to dolino in

vse področje to — in onstran avstrijsko-italijanske meje.

Pomisli, Nino, Dren me je že kakšno minuto pred napadom s prhanjem opozoril na nevarnost, ob napadu pa bliskovito povratno deloval, preden sem se jaz sploh zavedel, kakšna nevarnost mi je grozila. Tedaj sem nekako doumel, da ima konj neki poseben čut, skoraj bi rekel sposobnost dojemanja misli, v tem primeru zločinske napadalčeve namer. Kako naj bi me bil drugače mogel že vnaprej opozoriti na nevarnost?»

»Neki poseben čut, praviš,« je zmajal Nino z glavo. »Ne morem verjeti, mislim le, da ima, oziroma je imel Dren izredno dober sluh. Čarun se je bil verjetno premaknil, stopil na kakšno trsko. No, pa recimo, da ima kakšen konj res poseben čut, a

naj mar to pomeni, da je konj razumno bitje?»

»Kaj pa njegova bliskovita reakcija, kaj udarec po desni, ne po levi roparjevi rami? Menim, da bi tudi konj laže udaril z desnim kot z levim kopitom. Ne, Nino, ne, Dren je ravnal nadvse razumno. O njegovi razumnosti, njegovem nenavadno dobrem spominu, njegovi požrtvovalnosti, zvestobi bi ti lahko pripovedoval ure in ure.«

Dren je medtem počasi prikopitljaj k verandi, se ustavil in prisluhnil pogovoru obeh prijateljev, zahrzal in opozoril nase.

»Ali ga vidiš? On dobro ve, da se pogovarjava o njem.«

Nino se je zasmel, ne posmehljivo, le prizanesljivo, kakor da je hotel reči: nepoboljšljiv zanesenjak!

Ali je bil Sošič res nepoboljšljiv zanesenjak?

Ob dnevu mrtvih

Dež jesenski tiho pada.
Grob na jasi črn in nem.
Vseposod spokojnost vlada;
lučka, šopek krizantem.

Tu omahnil je pred leti
nepozabljen, a neznan,
v vojni tisočkrat prekleti
mlad slovenski partizan.

Gruda ga domača krije,
gost na zemljo pada mrak,
sveče plamen svetlo sije.
Večna slava ti, junak!

Jumbo

V mesto je prišel cirkus. S cirkusom je prišel zverinjak. Seveda niso bile v njem le zveri. Saj so bile tam tudi opice in sloni. Med sloni je bil največji Jumbo. Bil je orjak, da mu ni bilo para. Noge so mu bili kot stebri. Pa saj so tudi morale biti stebri, kajti morale so nositi Jumba, ki je tehtal skoro tri tisoč kil. Rad je zaplahutal z ogromnini uhlji, še rajši je pa švrkal okoli sebe z velikanskim rilcem, ki mu je služil tudi kot roka. Kako pa naj bi sicer Jumbo prijel in nesel v usta, kar so mu ponujali slaščic številni otroci, ki so se nenehno gnetli okoli njega. Nič se ga niso bali, saj je bil Jumbo prav tolikšen dobrodušnež, kolikršen je bil orjak. Zato prav zares ni zaslužil tako črne hudobije, kot mu jo je pozneje prizadejal Bimbo.

Bimbo je bil majhen fantič, a žal tudi velik hudobnež. Zato tudi ne vem, zakaj so mu bili nadeli prav ime Bimbo. Bimbo namreč pravimo majhnemu, nič nevarnemu trapčku, ne pa nemarnemu hudobnežu! Tale Bimbo je torej nekega dne zagodel ubogemu Jumbu prav nečedno reč. Pomešal je namreč stare žebličke med krmo in vse to ponudil nič hudega slutečemu Jumbu. Ta je pa seveda vse skupaj takoj pogoltnil.

Bimbo jo je nato hitro odkuril, Jumbo pa bi bil zaradi žebličkov pozneje skoro plačal Bimbovo zlobo s svojim življenjem. Bimbo seveda ni vedel, da imajo vsi sloni imeniten

spomin in si včasih kako reč bolj zapomnijo kot ljudje...

Precej let pozneje je prišel cirkus v neko drugo mesto na čisto drugem koncu dežele. Tudi on je imel slone. Te slone so njihovi čuvaji včasih gonili napajat in kopat se v veliko reko, ki je tam tekla skozi mesto. Seveda se je okoli teh slonov vedno veselo podila kopica razigranih otrok. Plavalci so prav blizu slonov in se jih niso prav nič bali. Tedaj pa je neki slon z ogromnim rilcem zgrabil dečka. Čvrsto je ovil okoli njega rilec in fanta dvakrat, trikrat pošteno namočil v vodi. Ko je deček že mislil, da ga bo slon utopil, ga je pa povlekel iz vode in izpustil...

In zakaj je to naredil sicer tako dobrodušni slon? Zakaj? Bil je to namreč Jumbo, ki je v dečku prepoznal — Bimba, tistega, ki ga je bil pred leti krmil s starimi žeblički...

CIKA SE PASE

Bila je Cika prav lepa kravica. In zelo rada je hodila na pašo s pastirjem Petrom. Sveža, sočna trava je bila njena najljubša jed.

Nekega dne, ko je ravno prežvekovala šop trave, se je na njen nos, da, prav na njen nos, usedel metuljček.

— Ti si res čudna krava! — je rekla Cika, ki ni še nikoli videla metuljčka.

— Saj nisem krava — ji je odgovoril ta — metuljček sem!

— Zakaj? — je spraševala dalje radovedna Cika.

— Zakaj, zakaj ne! Ker letim. Vidiš, takole. Adijo! — in že ga ni bilo več.

Hotela je nekaj reči, pa jo je zmotilo čivkanje za njenim hrbtom. Obrne se in v grmovju zagleda ptičko, ki prepeva na vso moč.

— Kakšen metuljček si pa ti? — ji reče Cika.

— Saj nisem metuljček! — pravi ptička in zleti na drugo vejo.

— Si, si, saj letiš kot metuljček.

— Že, že, toda metuljček ne čivka, jaz pa. Slišiš? Čiv, čiv.

— No, si pač metuljček, ki čivka — goni dalje svojo Cika.

— Ne, sem ti že rekla, da nisem metuljček, ptička sem!

— Ptička? — Še nikoli ni Cika slišala tega imena in ga je morala trikrat ponoviti, preden si ga je zapomnila.

Ptička je odletela in Cika je bila zopet sama. Že je hotela posmukati šop trave, ko je iz nje skočilo nekaj podobnega metuljčku, ki pa je od sebe dajalo glasove kakor ptička.

— Stoj! Kdo si ti? Metuljček ali ptička? — je skoraj zakričala Cika.

— Ta je pa lepa! Tako me še moj živi dan ni nihče žalil! Mar ne vidiš, da sem čriček?

— Vidim, vidim! — je tiho izjavila Cika, medtem ko se ji je v glavi že začelo malo mešati. Hotela je še nekaj vprašati tega črička, ki pa je kar na lepem nekam zginil. Cika je vzdihnila, stresla glavo, da ji je zvonček okoli vratu veselo začn-gljal, in odprla gobec, da bi pomulila tri izredno lepe in velike travne bilke, ko je ravno iz teh skočila kobilica.

— Miruj! — je velela Cika. Kobilica se je ustavila. Pogledala je Ciko in jo vprašala — No, kaj pa hočeš?

— Le to, da mi poveš, kaj si: metuljček, ptička ali čriček?

— Hihihihih! — se je zasmejala kobilica — Kako sploh moreš tako neumno vprašati? Nisem ne metuljček ne ptička in ne čriček. Jaz sem kobilica. — Cika je obnemela. Ni vedela, kaj naj reče. Prepričana je bila, da je ta zelena živalica metuljček ali ptička ali pa vsaj čriček, ta ji pa reče, da je kobilica. Le kaj naj ji odgovori? Molčala je. In ker je molčala, je kobilica mislila, da lahko odide in je res odskakl'ala.

Ciki pa se je naenkrat zazdelo, da je strašansko neumna. Hotela je le

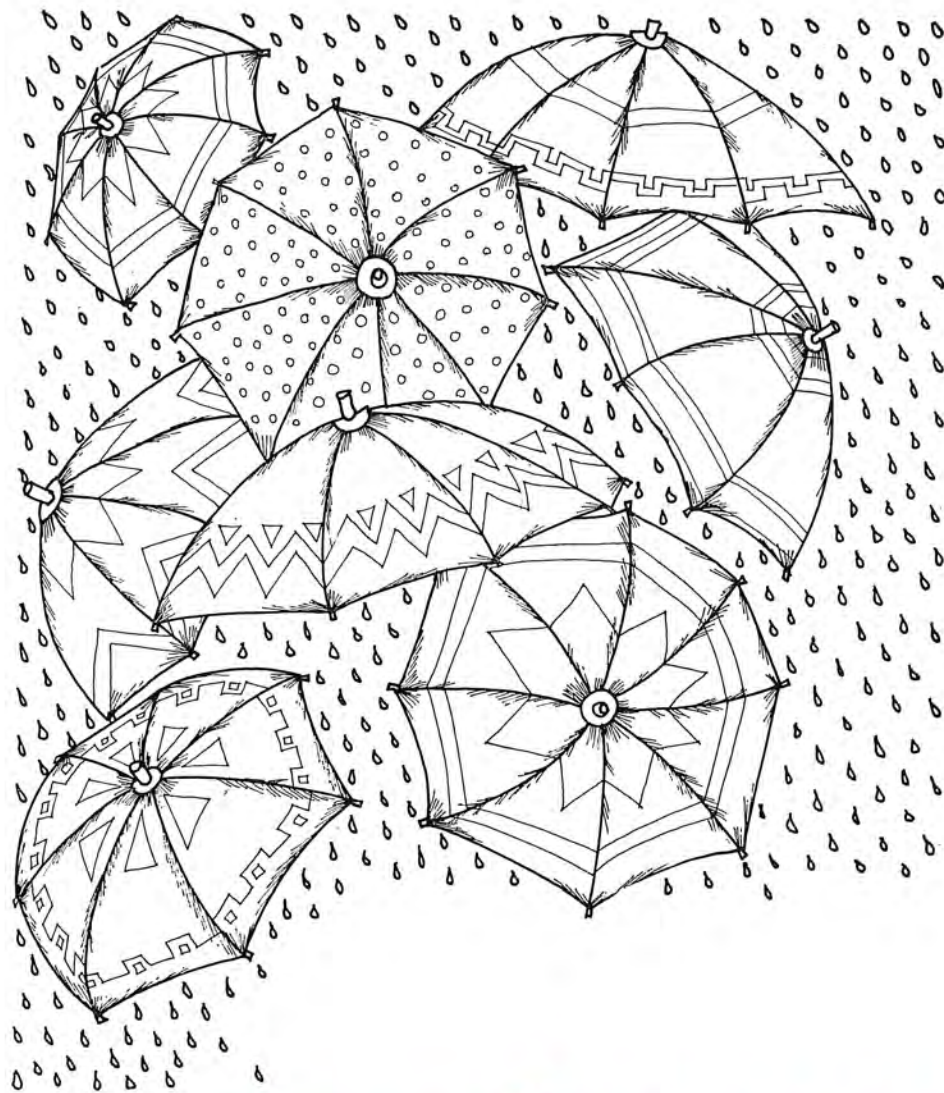
spoznati živali okoli sebe, pa ji je v glavi nastala le zmešnjava. Žalostno miga'oč z repom se je približala pastirju Petru in ga obliznila.

— Muuu! — je potožila Cika pastirju.

— Oj, ti krava neumna — se je jezil Peter - danes sem se že umil! Dvakrat se mi res ni treba!

Cika se je tedaj spomnila, da Peter kravjega jezika ne razume, zato se je obrnila od njega. Ni ji preostalo drugega, kot da nadaljuje s pašo. Hlastno je ugriznila najbližji šop sočne trave. In glej, v travi ni bilo ne kobilice in ne črička, na nos se ji ni usedel noben metuljček in v bližnjem grmovju je bilo vse tiho. Ciki pa je bilo tako čisto prav, saj je bilo lekcij za tisti dan več kot dovolj.

DEŽNIKI

SAMO DVA DEŽNIKA STA POPOLNOMA ENAKA. KATERA DVA?

ABECEDA

ČRKE A, B, C, D, E;
V ŠOLSKEM ZVEZKU SE VRSTE.
ME POVEDATI NI SRAM:
»ZDAJ ŠE ČRK VSEH NE POZNAM.«
KO ZA ZADNJO ČRKO ZVEM,
VAM PO VRSTI JIH POVEM.

LENI KOS

KOS ZELO RAD ZOBLJE GROZDJE.
KO SO OBREZOVALI TRTE, SO GA PROSILI, NAJ PRIDE
POMAGAT.
»NE UTEGNEM; PRAVKAR SI PLETEM GNEZDO!« JE OD-
GOVORIL IN ZAŽVIŽGAL.
TREBA JE BILO OKOPATI VINOGRAD; ZAPROSILI SO KOSA
ZA POMOČ.
»NE MOREM, NESEM JAJČKA,« SE JE IZGOVORIL.
PRIŠEL JE ČAS ŠKROPLJENJA TRTE IN POKLICALI SO
KOSA NA POMOČ.
»UH, PRAVKAR VALIM IN NE UTEGNEM,« JE DEJAL.
POKLICALI SO GA TUDI TEDAJ, KO SO VEZALI TRTJE.
»KAKO BI, SAJ MORAM MLADIČE PITATI.«
PRIBLIŽAL SE JE ČAS, KO JE TREBA VINOGRAD OPLETI.
»NE UTEGNEM, NE UTEGNEM,« SE JE OTEPAL KOS. »KO-
SIČI SO ŠE MAJČKENI. ČE JIH ZAPUSTIM, MI POGINEJO OD
LAKOTE.«
GROZDJE JE DOZORELO. POVABILI SO KOSA NA
TRGATEV.
»OH, ZDAJ PA, ZDAJ! IN TUDI DRUŽINO PRIPELJEM S
SEBOJ!«

Učenec

Tanki mesec vse noči
v šolski klopi presedi.
Kmalu črke bo poznal,
slikanice, zgodbe bral.

Ko bo že do tisoč štel,
zvezdice bo šteti jel.
Res učen bo, kar se da,
v vsaki stvari bo doma.

Saj ne bo več ciciban,
krhek, nežen in droban.
Pionir bo, mladi zmaj,
naj čestitam mu že zdaj!

Vojan Tihomir Arhar
Ilustr.: Božo Kos

ZVEZEK

SPRVA JE NOV,
BREZ HIBE, ČIST,
S PRELEPIM OVITKOM
IN BELOLIST.

KMALU POPISAN
JE, LISTE ZGUBI,
Z BARVO PORISAN
ŠE UHLJE DOBI.

RES REVEŽ
JE ZDAJ.
LE KDO VE
ZAKAJ?

Okrasne buče

Pri kmetu ali pri
branjarki lahko dobiš
bučo, ki jo moraš
najprej posušiti.

Predem jo poslikaš, odstrani njeno
naravno voščeno prevleko s
smirkovim papirjem.

Tako pripravljeno bučo okraši
s preprostimi motivi.

Pobarvaj jih s tempera

barvami in
lakiraj bučo.

Lojze Abram

RUBIKOVA KOCKA

Poznate moža na sliki?

Po vsej verjetnosti ne! Naj vam ga torej predstavim!

Mladi mož je Ernő Rubik, madžarski matematik in inženir iz Budimpešte.

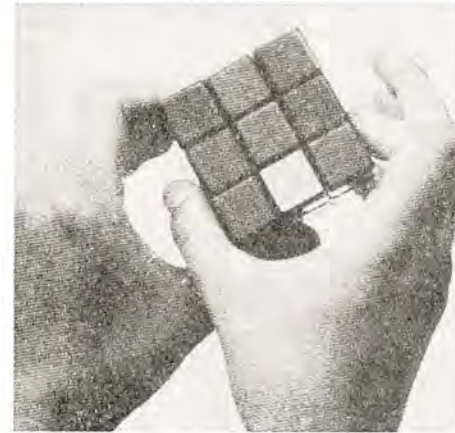
Vsi pa prav gotovo poznate njegovo iznajdbo iz leta 1975: magično kocko. Da, raznobarvno kocko, ki je s svojo čarobno mo-

čjo osvojila že ves svet in marsikomu uničila živce, ker je ni znal več sestaviti tako, da bi bile vse njene ploskve enake barve in je zavistno gledal, kako spretnejši znajo kocko — škrip, škrip, škrip — sestaviti v nekaj minutah ali celo v nekaj sekundah.

Ko je lani v poletnem času Rubikova kocka zašla med slovenske matematike, je veljala za nerešljivo uganko. Sedaj celo osnovnošolcem ne predstavlja nepremostljivega problema. V raznih časopisih si sledijo poročila o različnih tekmovanjih v sestavljanju Rubikove kocke in o doseženih časih. V Novem Sadu v Jugoslaviji je bilo že lani prvo mednarodno tekmovanje. Zmagovalec je kocko sestavil v dveh minutah in 26 sekundah, v Vojvodini pa je 11-letni deček letos zmagal s časom 40 sekund. Na Japonskem pa je sestavljalca, ki je dosegel svetovni rekord: kocko je sestavil v 26 sekundah.

A preidimo k sami kocki, ki je predmet našega zanimanja.

Njena posebnost je v tem, da je sestavljena iz 26 kockic, ki tvorijo šest ploskev različnih barv. Šest osrednjih kockic ima le po eno barvo, 12 obrobni kockice pa po tri barve. Plasti kocke lahko poljubno obračamo in sukamo in tako zmešamo barve posameznih kockic na ploskvah. Glavni problem je potem spraviti vse kockice na prava mesta, da bomo spet dobili šest ploskev v enotni barvi.

Z obračanjem plasti in mešanjem kockic dobimo ogromno število kombinacij: več kot 43 milijard milijard. Za primer naj povemo, da, če bi vsako sekundo vsak človek na zemlji sestavil eno izmed možnih kombinacij, bi vsi skupaj potrebovali 300 let, da bi se kombinacije zvrstile.

S pametnim izbiranjem smotrnih potez in obračanjem lahko kocko precej hitro sestavimo, vendar se je treba še kar potruditi in najti sistem. O sestavljanju Rubikove kocke obstajajo že obširne razprave in debele knjige, iz katerih se lahko naučimo, kako čimprej sestaviti kocko. So pa tudi

taki, in teh je mnogo, ki sestavljeno Rubikovo kocko vidijo ediniokrat tedaj, ko jo kupijo. Komaj zavrtijo eno ali dve ploskvi, kocke niso več zmožni sestaviti.

Zelo iznajdljiva je tudi notranost magične kocke. Šest osrednjih kockic je pritrjenih na dvojni križ, ki se s pomočjo zgibov z lahkoto obrača na vse strani. Ostale obrobne in kotne kockice pa imajo kolenčaste spoje, spahe in zareze, ki se med seboj ujemajo in omogočajo vrtenje posameznih ploskev in kockic. Kocko zato lahko tudi razstavimo na posamezne dele. Pri sestavljeni kocki je treba zgornjo ploskev zavrteti za 45 stopinj in eno kotnih kockic močno potisniti navzdol in navzven. Potem se kocka kar razsuje. Seveda moramo pri ponovnem sestavljanju biti zelo pozorni, da ne zamenjamo kakšne posamezne kockice, ker Rubikova magična kocka potem ni več rešljiva. Mnogi si tako pomagajo, da spravijo skupaj vse posamezne barve in potem zmagovito pokažejo, kako znajo sestavljati kocko.

Vi pa boste Rubikovo magično kocko v svojo zabavo sestavljali po vseh pravilih, to je z obračanjem in vrtenjem, mar ne? Želim vam zato mnogo potrpežljivosti in mirnih živcev in... uspeh je zagotovljen.

Ali veš, da...

... ima Finska nad 30 tisoč jezer?

... se vsako noč po vsem svetu rodi 35 tisoč otrok?

... so najstarejši zemljevid izdelali Babilonci že 2800 let pred našim štetjem?

... je najbolj mrzel kraj na svetu Omejkon v Sibiriji, kjer doseže mraz tudi do 78 stopinj Celzija pod ničlo?

... potrebujemo za en gram rožnega olja tri kilograme cvetov prelepih vrtnic?

... poznamo na svetu okoli 6700 jezikov? Nad 3900 jezikov ljudje več nikjer ne govorijo. Imenujemo jih mrtve jezike. Živih, to je jezikov, ki jih človeštvo še danes uporablja, pa poznamo skoraj tri tisoč?

Učeni medo

MEDVEDEK, RESDA, PRAV NOBEN,
NE PADE DOL Z NEBA ŽE UČEN.

OD ROJSTVA, VSE MLADOSTNE DNI,
NABIRA ZNANJE SI, SE UČI.

UČE GA: MATI, OČE, BRAT;
NO, ZA MEDVEDJI — DOKTORAT!

Danilo Gorinšek
Ilustr.: Bine Rogelj

Sraka

Iz črne noči se počasi izvija zlato jutro. Visoko zgoraj na nebu se prebudi sonce. Tedaj se tudi prebudi visoko na drevju sraka. Včasih zavrešči, pa sama ne ve zakaj. Sraka je pač sraka, vrešči in se prepira vsaka. In kajpak tudi krade. Kar vsevprek izmika, kar ji le pride pod roke, pravzaprav pod kljun.

PISMO Z MORJA

Draga mama! Dragi oče!
Tukaj je strašansko vroče.
Kopamo se in igramo
sploh vse igre, kar jih znamo.
Včeraj pa stopila Nežka,
joj, na morskega je ježka.
Jaz pod vodo mnogo plavam,
sladolede natepavam.
Vodi nas tovarišica.
Školjk deset imam za strica.
Kožo sem dobil že rjavo,
pravijo, da to je zdravo.
Jutri se bom vozil z barko.
Lep pozdravček!

Vajin

MARKO

Mladičke drugih ptičkov, jajčeca, najrajši pa vse, kar se svetlika: srebro, zlato, bisere, pa tudi črepinje... Tudi to jutro se sraka najprej ozira pod seboj na sočno, zeleno trato. Nemara pa bi se kaj dalo izmakniti! In res: sraki se na široko razpró oči — vsa trata je posejana z bleščečimi biseri...

To bo kaj za njeno gnezdo. Hitro odprhuta pobirat bisere. Toda danes se močno ušteje: tisto, kar se svetlika, niso biseri, temveč samo — jutranja rosa...

Sraka besno zakraka. Pa ji nič ne pomaga, saj ostane brez biserov. Vse, kar dobi, je le dolg nos, pravzaprav — moker kljun...

Dušan Kalc

190 let katinarske šole

Slovenska osnovna šola na Katinari je letos praznovala svoj 190. rojstni dan. Kar priletna gospa, se vam ne zdi? Kaj vse je lahko doživela v tolikih letih. Prijetnega in neprijetnega, lepega in grdega.

Pa pogledjmo na kratko, kaj je vsega bilo. Rodila se je v času nekdanje avstroogrške monarhije, ko se je tudi samo šolstvo začelo sploh rojevati. Vanjo so zahajali otroci iz Lonjerja, Katinare, Rovt in Rocola. Veliko otrok je bilo včasih, več kot danes. Na začetku tega stoletja jih je obiskovalo šolo kar 400. Veliko, kajne? Šte zlasti če pomislimo, da jih danes katinarska šola ne došeže

40, pa čeprav zahajajo vanjo tudi otroci z Melare, Rožminovca in celo od Sv. Alojzija.

Najhujše trenutke je šola doživljala, ko je nastopil fašizem. Z zloglasno Gentilejevo reformo so ukinili slovenske šole in tako je morala utihniti tudi katinarska. Vendar bila je tudi ena od tistih šol, ki je med prvimi spet odprla svoja vrata. To je bilo že leta 1943, med polno vojno vihro, v letih junaškega partizanskega boja. Pred nekaj leti, in sicer leta 1972, so šoli dali tudi ime. Izbrali so znamenitega slovenskega otroškega pisatelja Frana Milčinskega.

Toda, naj je bilo karkoli, niti za hipec se ni izneverila svojemu poslanstvu. Tisoči slovenskih otrok so šli skozi njene klopi in vse je skušala ljubeče vzgojiti v slovenskem duhu, navaditi na lepo slovensko besedo in jim vcepiti ljubezen do svojega rodu.

Mnogi so se že zdavnaj postarali in pomrli in za njimi so prišli njihovi sinovi in vnuki, ki so se tudi že postarali in pomrli in za njimi spet njihovi sinovi in sinov sinovi. A šola, v katero so zahajali, ni imela časa, da bi se postarala, vprežena kot je bila v svoja prizadevanja in v neizmerno skrb za mladež. Tako je ostala kljub nagrmedenim letom mlada in čila in danes nadaljuje prav s takšnim, pa še večjim zagonom svojo vzgojno in narodnoobrambno nalogo. Kajti tudi danes časi niso vselej

najboljši. Mesto se je močno zagrizlo v vasi, ki so bile nekoč izključno slovenske, in z njim je prišlo veliko tujega prebivalstva, kar je povzročilo vse večjo nevarnost potujčevanja. Prav šola pa je največja nasprotnica potujčevanja in ima zato danes kar veliko dela, morda prav toliko kot takrat, ko so skušali v naših krajih nasilno zatreti slovensko besedo.

Lahko si torej predstavljamo, kako velikega pomena je naša šola na Katinari, kot sploh vse naše druge šole. Prav zato smo tudi praznovali njen 190. rojstni dan na kar najbolj slovesen način. Zbralo se je zelo veliko otrok in odraslih, bilo je veliko recitacij in petja, pa tudi hvaležnih besed za vse tisto, kar je katinarska šola naredila v svojih dolгих in uspešnih letih za našo skupnost.

Lojze Abram

Veselo slovo od osnovne šole

Dokončno slovo od osnovne šole je res vesel dogodek, a ni brez kančka otožnosti in obžalovanja, da je minilo tistih pet brezskrbnih let skupnega življenja v majhnih šolskih klopih, ki se ne bodo nikoli več povrnila. Ostala bodo le v lepem spominu, ko bodo sedanji učenci postali dijaki in študentje in bodo potem stopili na nelahko, s skrbmi prepreženo pot zrelega življenja. Pa vendar, tudi dokončno slovo od osnovne šole mora priti in najbolje je, če se ga veselo spomniš in primerno proslaviš.

Učenci in učenke lanskega petega B razreda slovenske osnovne šole »France Bevk« na Opčinah so to dokončno slovo hoteli proslaviti na edinstven način. Izdali so lično brošuro »Pet veselih šolskih let«, v kateri so vsak po svoje opisali najbolj ve-sele in seveda tudi težavne in žalostne trenutke ter izkušnje, ki so jih doživeli v petih letih obiskovanja osnovne šole. Brošuro so

opremili tudi z bogatim slikovnim materialom, dokaz petletnega prijateljskega sožitja v šolskih klopeh.

Spremno besedo v brošuri je napisala njihova učiteljica Lučka Barei-Križman: »Ko sem pred petimi leti stopila v prvi B razred, je bila pred mano kopica malih otrok v novih predpasnikih z belimi ovrtniki in vsi so radovedno strmeli vame. Kmalu smo postali prijatelji. Meseci so minevali in ob koncu prvega šolskega leta so šolo zapustili že pravi učenjaki. Spet smo se videli jeseni in bili srečni ponovnega snidenja. Tako se je dogajalo vsa naslednja

leta, dokler ni prišel trenutek slovesa od osnovne šole.«

Skromna brošura »Pet veselih šolskih let« je tako postala trajen dokument majhnega delčka zgodovine naše slovenske šole. Učenci lanskega petega B razreda, ki si danes v srednji šoli nabirajo novo znanje in izkušnje, pa se bodo čez nekaj let, ko bodo spet listali po brošuri, z domotožjem spominjali tistih brezskrbnih dni svoje mladosti na slovenski osnovni šoli »France Bevk« na Opčinah, ki je pomenila zanje prvi korak v učenost in življenje.

Pobuda res vredna posnemanja.

Ludovika Kalan

Ilustr.: Magda Tavčar

POGOVOR

Moj mucek, zakaj si zaspan
in dremlješ pri peči ves dan?
Z menoj se ne maraš igrati,
kar hitro mi moraš priznati,
da si se potepal! Seveda,
saj Luna nocoj je svetila
in tigrasta mucka — soseda
na sprehod te je povabila.

O, Markec, nikar hud ne bodi,
nikar me po krivem ne sodi!
Vso noč sem na kašči prebil
in miške debele lovil,
kar tri sem med žitom zadavil
in v prazen trebušček jih spravil.
Zato sem utrujen, zaspan
in dremljem pri peči ves dan.

Kajetan Kovič

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Česa je še fantu treba

Česa je še fantu treba?
Ladjico in mlin ima
in kolo in pa medveda,
ki s trebuhom godrnja,
mucu, ki navzkrižem gleda,
zvestega čuvaja — psa:
česa je še fantu treba,
ali nima že vsega?

Bi mogoče rad letalo,
da v vesolje poleti,
da na Luno odpotuje
na dopust za teden dni,
da utrinek zlati zgrabi,

ko utrga se z neba,
in potem ga uporabi
za elektriko doma?

Kaj je fant tako nestrpen?
Kam se mu tako mudi?
Če bi rad krmaril ladjo,
mora znati sto stvari,
mora šteti, mora brati,
mora pisati lepo,
sicer ladja ne ponese
ga nikoli pod nebo.

In zato je fantu treba
najprej šolo, da spozna
prave črke in številke,
kraje našega sveta,
da bo zvedel, kaj bilo je,
preden on se je rodil,
kdo je parni stroj iznašel,
kdo Ameriko odkril.

Če ne bo lenoba lena,
fant postal bo učenjak,
zvezdno ladjo bo krmaril
skoz vesolje brez napak.
A prijateljem ostane
zvest do konca svojih dni:
muca, medved, kuža Floki
bodo z njim na Luno šli.

Mario Šušteršič

Plavalno slavje v Splitu

Split, belo mesto ob sinji dalmatinski obali, je bilo letos v septembru prizorišče velike športne prireditve: evropskega prvenstva v plavanju, med katerim se je v vrstah jugoslovanskih plavalcev, trenerjev in spremljevalcev iz ure v uro stopnjevala napetost. Dosegla je višek, ko sta v tekmovalnem bazenu zaplavala Borut in Darjan Petrič iz Kranja. Navdušenje in veselje v jugoslovanskem taboru je bilo nepopisno. Borut Petrič je, s presenetljivo zmago na 400 metrov prosto, spraval ljubitelje plavanja v pravi delirij. Za Borutom, ki ga bralci Galeba dobro poznajo, saj ga je Galeb predstavil pred nekaj leti, je še za večje presenečenje poskrbel njegov mlajši brat Darjan, ki se je v isti tekmi uvrstil na odlično tretje mesto in s tem pripomogel, da je bila jugoslovanska zmaga popolna. Lahko si mislite, kakšno je bilo veselje pri domačih gledalcih.

Borut je bil odličen. V Splitu je osvojil zlato kolajno na 400 metrov prosto, pri čemer je premagal svojega najbolj nevarnega tekmeca Rusa Saljnikova. Dva dni kasneje pa sta si Borut Petrič in Saljnikov zamenjala vloge. Na 1500 metrov prosto je bil Bo-

rut drugi, Saljnikov pa prvi. S temi dosežki je Borut stopil v sam vrh svetovne plavalne elite: sedaj je drugi na svetu na 400 in 1500 metrov in sedmi na 800 metrov prosto. Njegov mlajši brat Darjan, ki je doslej pravzaprav tekmoval v Borutovi senci, se je v Splitu odlično uveljavil in s tretjim mestom na 400 ter petim mestom na 1500 metrov prosto dokazal, da tudi sam spada med vrhunske plavalce. Torej polno zmagoslavje jugoslovanskega plavalnega športa, ki še dalje obeta odlične dosežke in uveljavitve.

Borut in Darjan Petrič izhajata iz družine plavalcev. Oče, doktor Drago, je bil sam odličen športnik, plavalec in vaterpolist, sedaj pa je postal trener svojih dveh sinov. Mati Joži je prav tako bila plavalka. Zato ni čudno, da sta sinova vzljubila vodni šport, se pridno posvetila plavanju in dosegata sedaj lepe rezultate, ki so vsem v veselje, najbolj pa njima samima in staršema.

Borut Petrič je začel plavati, ko mu je bilo 12 let, in je v teh sedmih letih pokazal, da je izredno nadarjen plavalec. Uspehi niso izostali. V raznih dolžinah in slogih je kar 32 krat postal državni prvak in je v svoji plavalni karieri izboljšal več kot 800 sloven-

skih republiških in državnih rekordov. Prvi njegov mednarodni uspeh je bilo tretje mesto na 1500 metrov prosto na mladinskem evropskem prvenstvu v Ženevi leta 1975. Leto dni kasneje je bil v isti disciplini prvi v Oslu in drugi na 400 metrov prosto. Leta 1979 je v Splitu osvojil tri zlate kolajne in so ga tedaj proglasili za najboljšega plavalca Jugoslavije. Borut je nastopil tudi na olimpijskih igrah v Montrealu in bil tedaj najmlajši član jugoslovanske olimpijske ekipe, lani pa je bil v Moskvi in dosegel peto mesto na 1500 metrov prosto, čeprav zaradi bolezni tri mesece ni treniral.

Mlajši Borutov brat Darjan se je s plavanjem začel ukvarjati pri desetih letih kot član kranjskega kluba Triglav. Tudi on je vso zadevo vzel zelo resno. Bil je že petkrat državni prvak v raznih disciplinah in

balkanski prvak na 1500 metrov prosto. Svoje presenetljive plavalne zmožnosti je pokazal sedaj v Splitu, kjer je bil tretji na 400 metrov prosto in stopil na oder zmagovalcev ob bratu Borutu. Postavil je še tri državne rekorde, od katerih mu je potem dva odvezel brat Borut. Darjanova bronasta kolajna na 400 metrov prosto pa je bila največje presenečenje letošnjega plavalnega evropskega prvenstva v Splitu.

Družina Petrič prav nič ne skriva svojega velikega zadovoljstva. Najbolj zadovoljen pa je prav gotovo oče, doktor Drago, ki vestno in vztrajno trenira svoja dva »mulca«. Uspehi niso uspavali Boruta in Darjana. Požrtvovalno nadaljujeta s treningi, ki bodo nedvomno poplačali trud z novimi dosežki za še večjo uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa.

Kako narediš slikanico

Nežo in Janija je prišel pazit stari atek. V Delu je izhajala slikanica v nadaljevanjih, ki jo je atek vsak dan prebral, potem so jo izrezali in spravili v mapo.

»Naredimo raje knjigo,« je predlagal Jani.

Atek se je strinjal, da bi nadaljevanko lahko lepili v zvezek, toda Neža in Jani nista imela lima. Zunaj je deževalo in nikogar ni mikala pot v trgovino.

»Lim lahko naredimo sami,« se je odločil atek.

»Kako?«

»Potrebujem prazno škatlico loščila za čevlje in moko,« je pojasnil atek.

Neži in Janiju se je zdelo kaj ne navadno, toda nič nista ugovarjala, ampak raje poiskala v košari z igračami škatlico. V kuhinji je atek vzela moko, jo nasul v škatlico, dolil malo vode in dobro razmešal. Vklupil je električni štedilnik in postavil pločevinasto škatlico na ploščo. Moka se je začela prijemat na dno »lonca,« zato je atek vzela zobotrebec za kuhalnico.

»Ajsa, to je pa vroče?« je potožil, ko je prijel škatlico, da bi lahko pomешal.

»Lim je kuhan,« je oznanil trenutek kasneje.

»Pa bo res kaj držal?« sta bila nezaupljiva otroka.

»Če jaz rečem, bo že,« ju je pomiril.

Potem so si zavihali rokave do kolčev, obložili mizo s časopisnim papirjem in začeli lepiti. Kmalu so bili vsi polepljeni, slikanica pa še ni bila v zvezku.

Ker jim je zmanjkalo lima, so se še enkrat lotili kuhanja. Ko je prišla domov mama, je bila slikanica že dokončana. Le Neža, Jani in atek so bili umazani, dnevna soba pa razmetana.

»Zakaj niste vzeli lima iz prvega predala?« je vprašala obupana mama.

»Aja, saj res, tam je spravljen,« sta se spomnila otroka. Bila sta vesela, da sta na to pozabila, saj bi bila sicer prikrajšana za zanimivo kuhanje. Če pa »domači« lim ne bi držal, bodo pač celotni postopek ponovili s kupljenim.

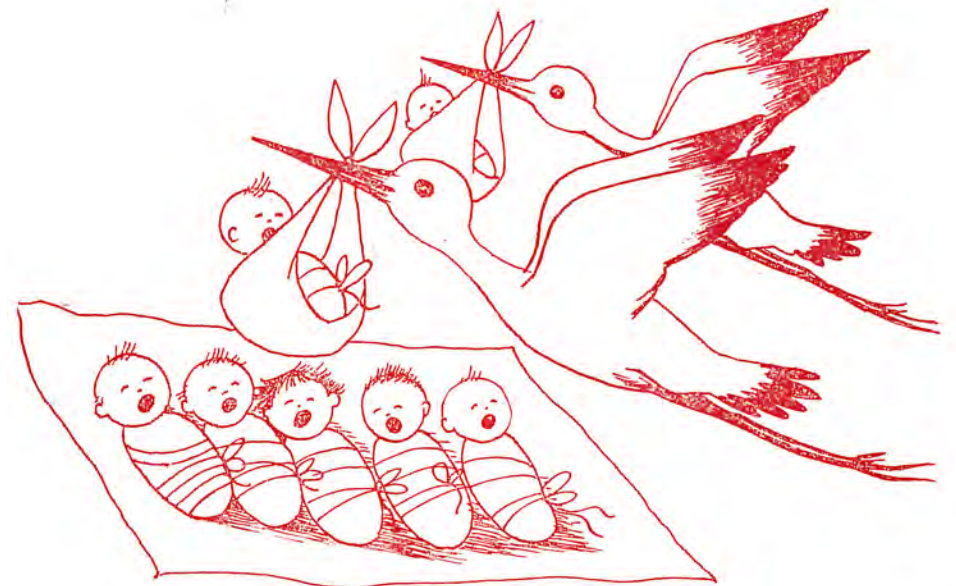

ŠTORKLJE

V LEPEM KRAJU
PIKAPOK
ZMANJKALO
JIM JE OTRÓK.
SVETLOÓKE,
TEMNOÓKE
BI KUPILI
NA OBRÓKE,
A TRGOVCI
TAM OKROG
SO JIM REKLI:
»NIMAMO!
V NAŠI STROKI
SAMA ZGUBA
JE Z OTRÓKI!«

LEPA HVALA! —
DRUGI DAN
V ČASOPIS
OGLAS SO DALI,
NA PONUDBO
PA ZAMAN
SO ČAKÁLI
IN ČAKÁLI...
KAJ PA ZDAJ?
V PREKMURSKO VAS
K ŠTORKLJAM SO SE
NAPOTILI
IN ŠE RAVNO
PRAVI ČAS
VSE NA GNEZDIH

SO DOBILI, —
KOJ KUPČIJO
SO SKLENILI!
ŠTORKLJE SEDLE
V AVION,
S CULAMI SO
ODFRČALE,
V PIKAPOKU
ZA MILIJON
ŽIVE ROBE
SO PRODALE.
ZDAJ DOJENČKOV
TAM IMAJO,
DA PREŠTETI
JIH NE ZNAJO!...

Marij Čuk

Za jesenske dni

Najbrž je že marsikdo naveličan sedeti za šolskimi klopmi in si guliti zadnjo plat, predvsem sedaj, ko se je poletje zasukalo v jesen in postajajo dnevi dolgočasni in sivi. Kaj se pač more, tako je in vsako leto ista pesem, saj moramo za znanje in učenost marsikaj pretrpeti. Šola pa niti ni tako zlo, kot se kaže na prvi pogled, saj je koristna stvar, ki lahko da, če se le pridno učimo, veliko zadoščenje.

Prav tako veliko zadoščenje nudi tudi knjiga, ki je kot lepa igra, kot plemenita dolžnost, da si naberemo še nova spoznanja in gradimo hišo fantazije. No, kaj bi preveč govorili — raje takoj k stvari.

Za uvod v letošnje leto sem izbral najprej knjigo pesmic pesnika **Milana Dekleve PESMI ZA LAČNE SANJAVCE**. Ob ilustracijah **Štefana Planinca** nam je Dekleva »skuhala«
celo vrsto jedi, ki gredo od začetnih

jedi pa prav do sladoleda, ki ga najbolj sladkosnedi otroci nestrpnost čakajo. Jed je seveda olepšana s pesniškimi rimami, tako

da se nam ne bo kolcalo in bomo laže prebavljali.

Drugečne sorte od te pa je knjiga z drobno pravljico **KRESNA NOČ**, ki jo je napisal znameniti slovenski pisatelj **Janez Trdina** že pred več kot sto leti, v sodobno obleko pa spravi risar **Marjan Manček**. To je pravljica za vse tiste, ki imajo radi nenavadne reči, prav take, kakršne so se dogajale neke kresne noči na Gorjancih.

In ob koncu vas moram spomniti na še nekaj, sicer bi bilo to naše srečanje nepopolno. Namreč — letos proslavljamo Slovenci 150-letnico rojstva velikega pisatelja in pesnika **Frana Levstika**, zato je tudi to dobra priložnost, da sežete po njegovih pesmih za otroke, še bolj pa po **Martinu Krpanu**, vsaj tisti, ki ga niste še prebrali. Spoznali boste čudovite stvari.

Dragi šolarji,

Galebove strani so vam spet na voljo, da nanje pišete o svojih doživetjih, o dogodkih in o tem, kar vam pripovedujejo starši ali babice. Galeb bo rade volje objavljati vaše dopise, zato nič ne odlašajte! Napišite čimveč, rubrika »Šolarji pišejo« je samo za vas.

Ob koncu lanskega šolskega leta in čez poletje se je nabralo kar precej vaših prispevkov. Nekateri se nanašajo na dogodke, ki so se pripetili že pred davnimi meseci, a so še danes aktualni in zelo živi v vaših spominih. Galeb jih objavlja vse, saj so tudi ti vaši spisi delček življenja in zgodovine naše slovenske šole.

Pričakujem torej, da boste pridno sodelovali in tako pripomogli, da bo prav z vašimi dopisi Galeb še bolj pester.

UREDNIK

PROSLAVA 190-LETNICE KATINARSKÉ ŠOLE

Na šoli smo se začeli pripravljati za veliko proslavo. Ves april smo zbirali gradivo za časopis. Risali smo in pripravljali ročna dela za razstavo. Sredi maja je na šolo prišlo nekaj staršev. Gospa Oppelt, gospa Meri in gospod Savi so nam pripovedovali, kako je bilo na šoli med vojno. Potem smo pripravili razstavo. Na hodniku so bile razstavljene risbe in ročna dela, ki smo jih izdelali, in tudi ročna dela učencev katinarske srednje šole. V učilnici drugega razreda je bila zgodovinska razstava.

V nedeljo popoldne ob petih se je pričela proslava. Najprej smo zapeli tri pesmi. Gospa Minka Pahor, ki je mnogo let poučevala na naši šoli, je imela slavnostni govor. Nastopili so potem učenci srednje

šole na Katinari, učenca Flavio in Miran pa sta se predstavila s kratkim prizorčkom o Butalcih. Martina, Kristina, Tanja, Sabrina, Tamara, Vanessa, Nada in Miran so nastopili potem še v igrici »Začarana Ančka«. Vsi ljudje so ploskali. Po končani igri smo odšli v telovadnico, kjer smo dobili malico, in potem domov.

Razstavo si je prišla ogledat tudi babica in me je lepo pohvalila. Mi otroci smo prodajali časopis. Vsi učenci smo odbili brosnato kolajno, ker smo se udeležili slikarskega natečaja.

Sabrina Gec
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Ves mesec april smo zbirali gradivo za razne članke in spise, ki smo jih objavili v časopisu. Zato sem se zanimala pri babici, kako je bilo življenje na šoli med prvo in drugo svetovno vojno. Pripravili smo tudi risbe in ročna dela za razstavo, ki je bila v prvem razredu in na hodniku. V učilnici drugega razreda pa so starši uredili zgodovinsko razstavo. Ravstavili smo tudi risbe, ki smo jih izdelali na ex tempore. Risali smo vaške zanimivosti: šolo, kapelico, bolnico in vodnjak.

V nedeljo popoldne je bila proslava. Zapeli smo pet pesmi: »Če zapojemo veselo«, »Rac, rac, racman«, »Cvetke in žarkia«, »Veselo pionirsko« in »Je bela cesta«. Nato so nastopili otroci iz vrtca. Potem je zapel zbor, učenci srednje šole pa so nastopili z recitacijami. Na koncu sta bili igrici: »Kako sta se skušala Butalec in Tepanjčan« in »Začarana Ančka«. Harmonikaški ansambel je zaigral nekaj pesmi.

Laura Pettorosso
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Pri babici sem se zanimala, kako je bilo v šoli v starih časih med prvo in drugo svetovno vojno. Potrebovala sem podatke, ker smo v šoli zbirali razne članke za časopis. Priredili smo tudi slikarski ex tempore in risali star vodnjak gospe Kalan, kapelico in šolo s hišami.

Imeli smo dosti opravkov s pripravljanim ročnih del. Priredili smo potem razstavo v prvem razredu in na hodniku. V učilnici drugega razreda je bila zgodovinska razstava. Tam smo si lahko ogledali stare knjige, spričevala in ročna dela.

Proslava se je pričela ob petih. Napovedovalka Elena je bila oblečena v narodno nišo. Na odru smo zapeli več pesmi in potem je slavnostni govor imela gospa Minka

DOBRO JUTRO

**Dobro jutro, dober dan,
brž na delo — konec sanj!
Sonce se za hribom zgane,
zlate si oči pomane:**

**treba svet je obsvetiti,
zaspaneta prebuditi.
Brž obsije drobno ptičko,
zalo prebudi siničko.**

**Ta čez polje, čez dva klanca
sfrfota zdaj do zaspanca,
tam zleti skoz okno ptička,
vščipne zaspaneta v lička.**

**Zaspanè se hitro zgane,
pomežikne v sonce, vstane —
brž na delo — konec sanj,
dobro jutro, dober dan!**

Pahor, bivša učiteljica naše šole. Nastopili so potem otroci iz vrtca in srednje šole. Pela sta moški in ženski zbor. Folklorna skupina »Tabor« z Opčin je zaplesala nekaj srbskih plesov. Otroci, ki so obiskovali tečaj dikcije, ki ga je vodila Zlata Rodošek, so nastopili v dveh prizorih. Učenca Miran in Flavio sta nastopila v prizorčku »Kako sta se skušala Butalec in Tepanjčan«. Sabrina, Nada, Tamara, Martina, Vanessa, Tanja, Kristina in Miran so potem nastopili v igrici »Začarana Ančka«.

Martina, Nada, Vanessa in Tanja so prodajale časopis o šoli. Vsi učenci smo dobili bronasto kolajno, ker smo se udeležili slikarskega ex tempore.

Nataša Lorenzi
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

DOGODEK IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE

Med drugo svetovno vojno je moja babica stanovala na Urhu. Povezani so bili z

OF. Babičin brat je stopil v partizanske brigade. Bilo je veliko izdajalcev, ki so mislili, da bodo fašisti zmagali in da jim bo bolje, če bodo z njimi v dobrih odnosih. Belogardisti so mnogo naših ljudi aretirali in jih poslali v taborišča, kjer jih je na tisoče pomrlo.

Fašisti so zvedeli, da babica in njena družina pomagata OF, zato so jih odpeljali v taborišči na Rab in v Gonars, domačijo pa požgali.

Na Urhu je cerkev, v kateri so imeli belogardisti mučilnico. Sedaj je tam muzej. V mučilnici so usmrtili mnogo naših aktivistov. Mučenike so postrelili in jih pokopali v bližnjem gozdu. Po osvoboditvi leta 1945 so vse postreljene talce pokopali v skupno grobnico na Urhu. Tam je spomenik posvečen padlim za svobodo.

Agata Kuhar
1. r. SŠ »I. Cankar«
SV. JAKOB

Leta 1941 so mojega deda odpoklicali v italijansko vojsko. Tedaj so ljudje živeli v zelo hudih stiskah, ker denarja ni bilo in je bila lakota. Ker je bila vojna, niso smeli ljudje ponoči na cesto in so morali ostati v hišah. Bili so tudi letalski napadi, in kadar so zatulile sirene, so ljudje morali hiteti v zaklonišča, kjer so bili varni pred bombami.

O dedu ni bilo nobenega glasu in vso vojno babica ni nič vedela o njem. Vrnil se je šele 1945-leto po koncu vojne. V tistih letih so fašisti zaprli dedovo sestrično Miro, ki je bila poštarica. Odpeljali so jo v Rižarno, kjer so jo sežgali. Vsi tisti, ki so preživeli tiste hude čase, se jih še sedaj spominjajo s tesnobo.

Kristina Bandi
1. r. SŠ »I. Cankar«
SV. JAKOB

Moja babica je v drugi svetovni vojni doživela mnogo hudega. 8. septembra 1943 se je raznesel glas, da bodo Nemci bombardirali vas. Prestrašeni ljudje so se ob letalskih napadih zatekali v kraško jamo blizu Bazovice. Jama je bila dolga kilometer, globoka tri metre, široka pa dva. Tistega dne je moja babica vsa prestrašena vzela v naročje pet mesecev starega strica Tomaža in hotela odhiteti v jamo. Bila je sama doma, ker so tedaj stric Mirko in teti Tončka in Marija pasli krave. Ko je hotela iz hiše, so bili na dvorišču Nemci in ji niso dovolili, da bi zapustila hiše. Ona pa jim je ušla in spotoma šla še po Mirka, Tončka in Marijo. V skrivališču je bilo že polno ljudi. Tam so ostali toliko časa, dokler ni nevarnost minila. Ko je potem babica prišla domov, je našla hišo opustošeno.

Branka Gabrovec
1. r. SŠ »I. Cankar«
SV. JAKOB

Med drugo svetovno vojno je bilo hudo. Nekoč se je babica z mojim očetom, ki je imel tedaj štiri leta, odpravila po mleko k sosedu. Nenadoma so se oglasile sirene, ki so oznanjevale letalski napad. Babica je tedaj stekla proti predoru San Vito, kamor je hitelo mnogo ljudi. V gneči je babica izgubila mojega očeta. Ko se je tega zavedla, je pred predorom padla v nezavest. Ljudje so ji pomagali, da se je pravočasno zatekla v predor, in tam je ljudem povedala, kaj se ji je pripetilo. Medtem se je moj oče mirno sprehajal po Sv. Jakobu. Babica ga je čez nekaj časa našla in ga pošteno oštela in natepla.

Ta dogodek mi je babica pripovedovala, ko smo nekoč poslušali ploščo partizanskih pesmi.

Giuliana Pavlica
1. r. SŠ »I. Cankar«
SV. JAKOB

RASTLINJAK GOSPODA REGENTA

Proti koncu šolskega leta smo šli učenci našega razreda na Prosek, da si ogledamo rastlinjak gospoda Regenta. Na prosek smo prišli zgodaj, zato smo šli najprej na razgledno ploščad in tam tudi malicali. Odpravili smo se nato na obisk, ker nas je čakal gospod Regent. Najprej nam je pokazal prvi rastlinjak, kjer smo videli orhideje. Škoda, da je samo ena cvetela. Tam so bile tudi petunije, begonije, praproti, turški nageljčki in druge rastline. Rastlinjak je zelo lepo urejen, čeprav je bil gospod Regent dve leti precej bolan. Povedal nam je, da je mnogo sadik prinesel iz Južne Amerike. Na vrtu smo potem občudovali rdeče tulpe, modre in rozaste spominčice in več vrst narciz. Videli smo tudi košat oreh in dve češnji, ki jih je gospod Regent vsadil že leta 1946. Gospod Regent je vsem podaril po eno begonijo. Zahvalili smo se, da nam je tako nazorno pokazal rastlinjake, in obljubili, da se bomo še vrnili.

Tanja Železnik
1. r. SŠ »Sv. Ciril in Metod«
SV. IVAN

Ogledali smo si lepe rastlinjake. Videli smo mnogo različnih rastlin: gorečke, petunije, begonije, tulpe, narcize in celo ananase. Gospod Regent nam je povedal, da je mnogo rastlin prinesel z Nizozemske, Južne Amerike in Belgije. Rastlinjak je bil razdeljen na več delov. Tam je bila tudi lepa cvetica, ki jo je kupil v Južni Ameriki. Povedal nam je, da se ovija na drevesa. Tudi v drugem rastlinjaku je bilo mnogo lepih rastlin. Preden smo odšli, je gospod Regent vsakemu podaril lepo begonijo. Jaz sem dobila rdečo. Bili smo tudi na vrtu, kjer je bilo mnogo rdečih in rumenih tulp.

Gospod Regent ima veliko potrpljenje in že mnogo let z velikim veseljem goji cvetice. Zelo lepo je bilo v rastlinjaku gospoda Regenta. Upam, da si bom še kdaj ogledala tako lep in zanimiv rastlinjak.

Tanja Uršič
1. r. SŠ »Sv. Ciril in Metod«
SV. IVAN

USTRAŠILA SEM SE

Minilo je že dve leti, vendar se tega doživetja še vedno spominjam.

Nekoč sem s teto šla v gozd nabirat cvetice. Tekala sem pred teto in veselo skakljala. Nekje sem se obrnila, da bi vide-la, kje je teta, in tedaj sem v travi zagleda-la dolgo črno kačo, ki se je sončila. Od strahu sem zavpila in zbežala. Mislim, da se je tudi kača prestrašila, ker je zbežala, ko sem zakričala.

Samantha Cavter
4. r. OŠ »D. Kette«
SV. FRANČIŠEK

ŠOLSKI IZLET

Bili smo na šolskem izletu v Škofji Loki. Odpotovali smo zelo zgodaj in se peljali proti Postojni, kjer je bilo zasneženo. Na

avtocesti smo se ustavili v motelu in po-tem nadaljevali pot.

Dospeli smo v Dražgoše. Pri spomeniku smo zapeli dve pesmi in si potem ogledali cerkev. Po malici smo se odpeljali v Že-leznike. Tam smo si ogledali plavž, kjer so toplili železno rudo. Šli smo tudi v muzej. Na kosilo smo šli v Škofjo Loko. Po kosilu smo se malo igrali in šli potem na loški grad. Grad mi je bil zelo všeč.

Na poti domov smo v avtobusu zapeli vse pesmi, ki jih poznamo. Veseli in sre-čni smo se pripeljali v Bazovico, ko je bila ura že devet.

Matej Pettiroso
3. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

Janez Bitenc

Matiček je zbolel

Janez Bitenc

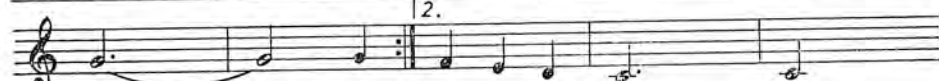
1. Tri dni že Ma__ti__ček le__ži. Vro__
2. Zdrav__nik dok__tor Pik pri__hi__ti. Ga

1. či__na ga ku__ha, ne je in ne spi. Le ve__no__mer
2. ti__plje in gle__da ter fan__tu ve__li: Ko je__del boš

1. jo__ka in ve__no__mer sto__ka, ka__ko ga tre__bu__šček bo__
2. fi__ge in hru__ške in sli__ve, jih vsa__ko__krat do__bro u__

1. __li, le __bu__šček bo__li.
2. __mij, ko do__bro u__mij!

BRALNE ZNAČKE

V sredo, 3. junija, smo bili na katinarski šoli vsi veseli. Tistega dne smo dobili bral-
ne značke. K nam sta prišla pisatelj Miha Matè in ilustratorka Irena Majcen, ki sta delila značke. Pisatelj Miha Matè je takrat prebral svoji zgodbi, ilustratorka Irena Majcen pa je medtem narisala zajčka in miško. Dobili smo tudi revijo »Kuriček«, iz katere sem prebral zgodnico »Najmanjši osliček«.

Učenci prvega razreda so dobili prizna-
nje. Martina Oppelt je dobila tudi knjigo, ker jih je prebrala največ. Učenci drugega razreda so dobili Cicibanovo značko, učenci tretjega razreda so dobili bronasto značko, nekateri učenci iz četrtega razreda so do-
bili srebrno, učenci petega pa zlato značko.

Luka Colbasso
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

KULTURNI DOM »ALBERT SIRK«

Prenovljeni kulturni dom stoji v starem delu Križa in ima lep razgled na morje. Poslopje ima tri vhode: v glavno dvorano, v manjšo dvorano in v knjižnico. Dvorana je razmeroma velika, notri je 160 sedežev in prostora za 200 ljudi. Oder zavzema tretjino dvorane in nanj pridemo po notranjih stop-
nicah. Manjša dvorana ima dva vhoda: sko-
zi bar in skozi dvorano. Primerna je za raz-
ne seje in razstave. V zadnjih mesecih smo si ogledali že tri razstave.

Vhod v knjižnico v prvem nadstropju je po zunanjih stopnicah. Ni še odprta in pra-
vijo, da bo kmalu javna otvoritev. V knjižni-
ci bo nad tri tisoč knjig za otroke, mladino in odrasle. Na voljo bodo tudi znanstvene knjige in enciklopedije. Upamo, da bo imela tudi mnogo bralcev.

Za domom je veliko dvorišče. Tam bodo uredili igrišče za odbojko in druge športe. Dom »Albert Sirk« služi vasi za razne pri-
reditve, predavanja, razstave, športne igre in podobno. Je torej zbirališče vseh Križa-
nov, kulturno in športno središče. V domu imata svoje prostore kulturno društvo Ve-
sna in športno društvo Mladina. Vaščani so lahko ponosni, da imajo tak kulturni dom.

David Sossi, Ingrid Sedmak
5. r. OŠ »A. Sirk«
KRIŽ

NOVA KOVAČNICA

Potem ko smo si ogledali mizarsko de-
lavnico, smo obiskali tudi staro in novo kovačnico v naši vasi.

Nova kovačnica ni prav velika, vendar je v njej polno modernih strojev. Lastnik ko-
vačnice nam je potrpežljivo razkazal svoje stroje in razložil, kako se uporabljajo. Vsi so zelo praktični, a tudi nevarni. Mi smo postavljali vprašanja, lastnik pa nam je odgovarjal, čemu služijo razni stoji. Ogleda-
li smo si peč za ogrevanje železa, ki ga potem kovač oblikuje. Lastnik nam je po-
kazal, kako on to dela. Razžaril je dolg kos železa in ga na nakovalu začel oblikovati s kladivom. Kadar je pustil železo dalj časa na ognju, se je začelo topiti. Videli smo, kako so odpadali žareči delčki, kos železa pa se je manjšal.

Gledali smo potem, kako je kovač po-
pravil obrabljeno »špico«. Najprej jo je segrel na žerjavici, jo obdelal s kladivom in potopil potem v mrzlo vodo, da se je strdila. Zelo zanimiv je bil električni sve-
der, ki je vrtil majhne in velike luknje. Gle-
dali smo tudi električno napravo za rezanje debelega železja. Skoraj vsi stroji so mo-
čno ropotali. Ugotovili smo, da je kovaško delo težko in nevarno. Treba je imeti dosti dobre volje, če hočeš postati dober kovač.

Lilijana Bezin, Maja Košuta
5. r. OŠ »A. Sirk«
KRIŽ

STARA KOVAČNICA

V Križu je zelo stara kovačnica. Vsi učenci osnovne šole smo si jo ogledali. Stara je več kot sto let. To nam je povedal sošolkin oče, ki je tudi sam kovač, zato nam je pokazal, kako so nekoč kovali žele-
zo. V kovačnici je še mnogo zelo starega orodja, ki ga je rabil nekdanji gospodar. Največ je bilo kladiv in klešč. Na policah so bile stare podkve in »špice«, ki so jih nekoč uporabljali kriški kamnarji. V kotu je bila velika peč, v kateri so na premogu se-
grevali železo. Žareče železo so potem obli-
kovali in upogibali na razne načine in v razne oblike na nakovalu, ki je stalo v sre-
dini kovačnice. V nasprotnem delu kovačni-
ce je stalo ogrodje, kamor so spravljali konje, da jih je kovač podkoval. Na ogrodju so visele verige, s katerimi so privezali ži-
val, da je mirovala, ko ji je kovač pritrjeval podkev.

Stara kovačnica nam prikazuje delo ne-
kdanjih kovačev. Težko orodje pa priča, kako težavno je bilo delo nekdanjih obrtni-
kov.

Mašja Sulli, Giuliano Vrabez
5. r. OŠ »A. Sirk«
KRIŽ

MRAVLJA

Mravljica mala je délavka taka,
ki dela od jutra do poznega mraka.
Le delo, le delo je njeno veselje,
delavnik pozna le, nikdar ne nedelje.

Zna domek zgraditi, prinašati piče,
v mravljišču nahraniti lačne mladiče.
Ne, tega ne zmore nobeden otrok,
četudi mu zraste kot mravlji šest nog!

BABICA PRIPOVEDUJE

V boju za osvoboditev naše zemlje izpod nemškega in fašističnega okupatorja so naši ljudje prestali veliko težkih in žalostnih trenutkov. Tudi moja babica je med vojno trpela in prestala mnogo hudega. Najbolj živo ji je ostalo v spominu, ko so Nemci prišli v Dornberg, kjer so požgali šolo in mnogo hiš. Tedaj so se vsi vaščani poskrili v gozdu. Mnogo je babica obvezala rano. Ranjen je bil v grlo. Pokrila ga je z očeto-vim jopičem, ker je ranjenca tresla mrzlica.

Naslednji dan so Nemci iskali moške in prišli tudi v gozd. Kogar so ulovili, so odpeljali v taborišče v Nemčijo. Našli so tudi ranjenca, ki ga je babica obvezala, in ga odpeljali. Lovili so tudi otroke, priletne ljudi pa pobijali. Po hudih in težkih bojih so vendarle naši borci premagali okupatorja in osvobodili našo zemljo.

Babica je bila zelo vesela, ko je po osvoboditvi zvedela, da se je živ vrnil domov tudi ranjenec, ki ga je tedaj obvezala. Prišel jo je obiskat in se zahvalit, ker mu je rešila življenje.

5. r. OŠ »V. Šček«
Erik Žagar
NABREŽINA

Naslednje dopise so poslali učenci lanskega 2. razreda OŠ »P. Trubar« v Bazovici. Izrazili so željo, da bi bili objavljeni, in Galeb jim rad ustreže.

ŠPORTNI DAN

V soboto smo imeli športni dan. Bili smo na igrišču domačega športnega društva »Zarja«. Nič betona, samo trava. Tam smo tekmovali v teku, poligonu in krosu. Po tekmovalju je bilo nagrajevanje. Tamara je dobila dve medalji, Bogdan tudi dve, Kristjan in Daša pa tri. Drugi so dobili značke. Bilo je zelo lepo.

Sneža Jovanovič

Imeli smo športni dan. Prišli so tudi učenci iz Gropade in Trebč. Tudi oni so tekmovali. Poligon je bil zelo zahteven. Prišli so nas gledat tudi otroci iz vrta. Jaz sem bila dvakrat prva in enkrat druga, Kristjan pa trikrat prvi. Ko smo počivali, so nam dali malico. Po končanem tekmovalju je sledilo nagrajevanje. Meni je bilo zelo lepo.

Daša Grgič

NA ŠOLI IMAMO JEŽA

Prinesla ga je Mikela. Večkrat smo ga šli gledat. Tudi danes smo ga šli pogledat. Jež

se je skrila pod omaro. Morda ga bomo šli jutri spet gledat. Zelo mi je všeč. Ježeva hrana so deževniki, žabe, polži in tudi kače. Pozimi pa gre spat. Morda je zdaj že prišel izpod omare.

Tatjana Stopar

V RAZREDU IMAMO ŠTIRI FIŽOLČKE

Prinesla sem jih jaz. Fižolčke smo položili na moker bombaž v vazico. Najprej je počila semenska lupinica. Izpod nje je pokukal kalček. Kmalu nato je pognala koreninica. Potem pa sta se odebeljena klična lista dvignila. Po dolgem času pa je pognala še stebelce z zelenimi listi. Prav zanimivo je bilo opazovati, kako vzklije fižolček.

Tamara Raseni

KO BOM VELIKA, BOM BOLNIČARKA

Bolničarke delajo v bolnici. Bolnikom dajejo injekcije in tudi hrano jim prinašajo. Moja teta je bolničarka. V bolnici poznam dosti bolničark. Ko bom tudi sama bolničarka, bo lepo.

Monika Micali

MOJ OČKA JE PRI GODBI

Igra na trobento. Za prvi maj je povabil vse prijatelje od godbe na naše dvorišče. Tudi dva fantka sta bila med njimi. Zaigrali so štiri pesmi.

Kristjan Mesar

BILI SMO NA KONCERTU

Nastopil je ansambel trobil iz gledališča Verdi. Najprej so nam povedali, kaj vse nam bodo zaigrali. Nekatero skladbo so bile hitre, druge pa ne. Zadnja je bila o svetem Martinu. Trobila so se zelo bleščala. Meni je bilo všeč.

Ingrid Vidali

MOJA RACA

se imenuje Benjamin. Vsako jutro ji moja babica dá piti in jesti. Imam jo zelo rad. Ima mehko perje, vijolične, črne in zelene barve. Račka mi je všeč.

Bogdan Stopar

DVE URI POUKA NA ŠOLSLEM VRTU

V soboto, zadnji dve uri pouka, smo čisti šolski vrt. Bilo je težko. Jaz sem prinesel lopato. Ob koncu pouka je bil šolski vrt očiščen.

Sebastjan Froglija

SPREHOD Z DIKOM

Ko sem prišel iz šole, sem videl mojega psa nekam veselega. Da bo še bolj vesel, sem mislil, da bi šla malo na bližnji hrib. Spomnil sem se, da je na hrbu »škovna«

polna vode. Ko sva prišla do nje, sem pomolil roke v »škovno«. Voda ni bila ravno topla, čeprav je bil sončen dan. Dik jo je začel piti. Potem je s sprednjima tacama stopil v »škovno«. Hotel se je vreči, a se ni. Ker pa je imel že tace v vodi, sem ga jaz pahnul. Močno je čofotal. Ko je prišel ven, se je drsal po travi. Potem pa je prišel k meni in se lepo stresel, tako da me je vsega poškopril. Domov sva se vračala po drugi poti. Zagledal sem »polentarčke« pa sem jih nabral. Ko sem prišel domov, se je prav v tistem trenutku vrnila tudi mama. Bila je vesela, ker sem ji prinesel »polentarčke«.

Stojan Šuc
5. r. OŠ »A. Gradnik«
REPENTABOR

MOJ NAJLJUBŠI PRIJATELJ

Moj najljubši prijatelj se imenuje Mauro. Obiskuje že 5. razred osnovne šole. Dobro se razumeva, čeprav je starejši od mene. Mauro rad gleda televizijo, posebno risanko o Mazingi. Ker stanuje blizu mene, se večkrat skupaj igrava. Oba rada poslušava plošče, med počitnicami pa sva tudi prepevala tržaške pesmi.

Vitjan Bandi
2. r. OŠ MAČKOLJE

MOJA NAJLJUBŠA PRIJATELJICA

Ime ji je Klavdija. Vedno sva se skupaj igrali. Sedaj pa stanuje v mestu. Ko je bila še majhna, je stanovala blizu mene. V Prebenegu ima deda in strica. Ko ju pride obiskat, obiše tudi mene.

Elizabeta Kraljič
2. r. OŠ MAČKOLJE

REKA PRIPOVEDUJE

Pesnik Simon Gregorčič je napisal: »Krasna si, bistra hči planin...« Vsakdo, ki pozna to pesem, ve, da sem to jaz, reka Soča. Izviram visoko v Trenti. Vsak dan me obišejo mnogi turisti. Dolina Trente je zares lepa. Do Kobarida se prebijam skozi globoko sotesko. Veliko vode imam, zato se lahko pohvalim z dvema hidrocentralama, Dobljar in Plave; tretja, pri Solkanu, pa je v gradnji. Ta bo zelo zelo velika. Pri Novi Gorici prestopim jugoslovansko državno mejo brez propustnice. Tam sem že zelo utrujena in počasi lezem proti Trziču. Moja barva je zeleno-modra in bleščim se v soncu. Južno od Trziča v Italiji se izlivam v Jadransko morje. V prvi svetovni vojni sem bila bolj krvava kot modra. Vojna je bila med Italijani in Avstrijci. Na gori Sabotin so bili Italijani, na Skalnici pa Avstrijci. Njihova tru-

Galeb! Galeb! Galeb!

Je že spet med vami. Obširnejši in bogatejši! Prinaša vam nekaj novosti in veselih presenečenj, pa tudi neveselo sporočilo.

Najprej novosti: Galeb bo od letos dalje začel izhajati v desetih številkah. Pred seboj imate že prvo in drugo številko, dvojni snopič, ki obsega kar 48 strani veselega, poučnega in zanimivega branja. Ob koncu leta pa bo izšla še ena dvojna številka in sicer 9 in 10. Torej, po obsegu strani, boste letos dobili devet Galebov.

Za naročnike sem, poleg že tradicionalnega žrebanja bogatih nagrad, pripravil še darilo. Vsi naročniki dobite kupon za 2500 lir, ki ga boste lahko vnovčili pri nakupu raznih mladinskih knjig in plošč v TRŽAŠKI KNJIGARNI v TRSTU, v KNJIGARNI TERČON v NABREŽINI in v KATOLIŠKI KNJIGARNI v GORICI. Izredna priložnost za bli-

žajoči se čas daril. Veljavnost kupona zapade ob koncu šolskega leta, in sicer 31. maja 1982.

Kupon in dopisnico za nagradno žrebanje boste dobili tedaj, ko boste poravnali naročnino, in sicer do konca novembra.

Sedaj pa neveselo sporočilo: povišala se je naročnina!

Cene in stroški se iz dneva v dan višajo, kar velja tudi za Galeb. Uprava je bila zato primorana povišati naročnino na 7500 lir letno, ceno posamezne številke na 1000, dvojne številke pa na 1500 lir. Malo se zamislite, koliko stane ena sama vaša malica in ugotovili boste, da Galebova naročnina res ni pretirana. Upoštevajte, da prihranite 1500 lir, če bi kupovali posamezne številke, in poleg tega dobite naročniki 2500 lir vreden kupon, kar pomeni, da se naročnina v primerjavi z lanskim letom ni spremenila.

Pa še nekaj. Opazili ste, da barvne priloge v tej dvojni številki Galeba ni. Ne prestrašite se! Galeb bo še dalje prinašal vsak mesec barvno prilogo, ki jo tako pridno uporabljate pri pouku. Tokrat je nanoslo, da je snov o Tržaški občini tako obsežna, da zajema kar štiri strani in jo bo zato Galeb objavil v prihodnji številki. Zato prihodnjic kar štiri strani priloge!

Želim vam obilo zabave z branjem Galeba.

UREDNIK

pla, puške in topovi so padali v mojo vodo. Še danes sem polna železa. Pred mnogimi leti so čez mojo strugo pri Solkanu zgradili most. Tudi poimenovali so ga tako: Solkanski most. Načrt zanj je napravil neki inženir — vojni ujetnik, zato so mu kot plačilo obljubili prostost. Ko pa je prvič peljal vlak čez most, si je inženir vzel svobodo sam: v strahu, da most ne bo vzdržal, se je vrgel v moje vode.

4. r. OŠ MAČKOLJE
Barbara Salvi

Sem reka Yukon, ki teče po Aljaski. V moji strugi so ljudje pred stoletjem našli zlata zrnca. Kmalu so se ob mojih bregovih

naselili iskalci zlata. Vsak dan so brodili po moji strugi in s posebnimi rešeti sejali vsako pest mivke. V njej so našli zlata zrnca in jih spravljali v vrečice. Zrnca so potem na vozovih peljali v topilnice, kjer so zlato pretopili in si tako ustvarjali velike dobičke.

V moji strugi pa ni bilo samo zlato. V vodi so plavale ribice, na gladini pa veliki skladi hlodov. Preskakujem tudi brzice in gonim mlinska kolesa. Čezme so postavili lesene in kamnite mostove, jaz pa mirno tečem in se izlivam v Tihi ocean.

Niko Tul
5. r. OŠ MAČKOLJE

TRI POSETNICE

PETER HILKO

Katero vozilo vozi naš Peter?

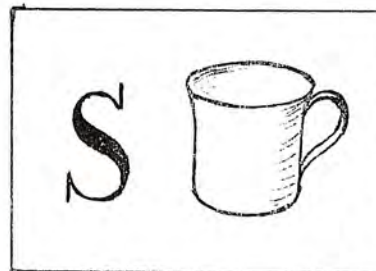
NEŽA RIBAN

Kako se imenuje Nežin rojstni kraj?

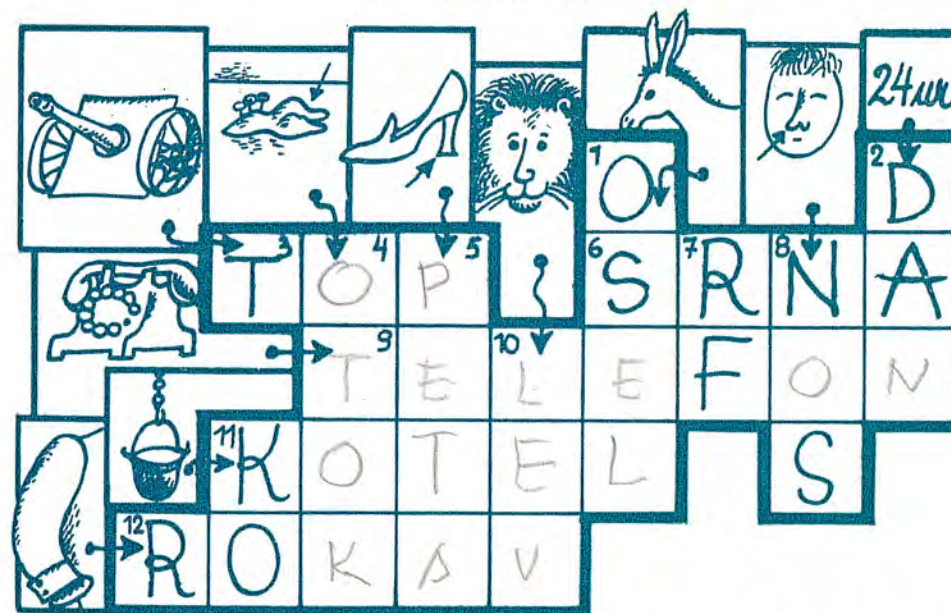
DEJAN SKALARI

Dejan je pristaniški delavec v nekem velikem sredozemskem mestu. Kako se imenuje to mesto?

DVA SORODNA REBUSA

MALA KRIŽANKA

Pri tej križanki so besede prikazane likovno. Puščica pri vsaki sliki ti pove, kam moraš vpisati ustrezno besedo.

Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba; Lojze Abram, Ulica
G. Amendola 12 - 34134 Trst

CENA 1.000 LIR - DVOJNA ŠTEVILKA 1.500 LIR, NAROČNINA 7.500 LIR